

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Narodna znamka mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din. Uredništvo: Ljubljana: Knafličeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

JUTRO

Schober o rimskih pogodbah

Med Avstrijo in Italijo ni bila sklenjena nobena tajna pogodba — Gospodarska pogajanja se še nadaljujejo

Rim, 8. februarja. P. Po izjavah uradnih krogov bodo pogodbe, ki sta jih podpisala avstrijski kancelar dr. Schober in ministrski predsednik Mussolini, objavljene šele v sredo 12. t. m.

vebovala ali prikrivala nekaj, kar bi bilo v nasprotju z njenim duhom, njeno vsebino in njenim besedilom. Za Avstrijo je izključeno, da bi vodila kako posebno politiko ali pa da bi se priključila tej ali oni skupini.

Zunanja politika ČSR

Pomembne izjave dr. Beneša v čl. senatu — Za politiko sporazumevanja do osnivanja vseevropske zveze

Praga, 8. februarja d. Ob koncu obširne debate v senatu o ekspoziciji zunanjoega ministra o reparacijskem vprašanju je odgovoril zunanji minister dr. Beneš v govoru.

prejudiciral sedanji trenutek. Ničesar ni, kar bi bilo na poti sedanji politiki sporazumevanja evropskega mira ter demokratičnega prepričanja vsa delov in narodnosti ČSR.

Položaj v Albaniji

Beograd, 8. februarja. Albansko poslanstvo je izdalo snovi naslednje komunikacije: Fantastične vesti nekoga atenskega lista in informacije iz Debra so skušale dokazati, da je situacija v Albaniji povsem normalna in da je pričakovati usodnih dogodkov.

Zato je bil tudi ves načrt naše zunanje politike glede na razmerje v Mali antanti vedno tako usmerjen, da je ta zveza izgubila oostrot, ki se ji je prvotno pripisovala glede na takratne razmere kot obrambnemu činitelju proti ekspanziji gotovih čimteljev na Madžarskem.

Zahvala Prima de Rivere Mussoliniju

Milan, 8. februarja. »Popolo d'Italia« poroča, da je bivši španski diktator Primo di Rivera povodom svojega odstopa poslal italijanskemu ministrskemu predsedniku pismo, v katerem se mu zahvaljuje za izkazano podporo ter izreka upanje, da bo Španija prebredila vse težkoče.

DANES BO SVEČANO OTVORJEN NOVI RADGONSKI MOST ČEZ MURO

Otvoritev bo dobila poseben pomen po navzočnosti najvišjih avstrijskih funkcionarjev — Našo vlado bo zastopal ban Serneč

Gov. Radgona, 8. februarja r. Jutri dopoldne se bo vršila slovesna otvoritev novega mostu preko Mure, ki veže Avstrijo in Jugoslavijo. Slovesni otvoritvi bodo prisostvovali z jugoslovnske strani ban dravske banovine inž. Dušan Serneč kot zastopnik vlade, podban dr. Otmar Pirkmajer kot zastopnik Dravske banovine ter zastopniki lokalnih oblasti.

Na banketu bodo izmenjani pozdravni govori, ki se jim pripisuje v gotovih krogih tudi politična važnost. Z avstrijske strani se je v zadnjem času ponovno napovedovalo, da bo imel zvezni kancelar dr. Schober pri tej prilici z ozikom na svoje potovanje v Rim važen govor, ki naj dokaže, da rimsko potovanje dr. Schobra in sklenitev prijateljske pogodbe z Italijo ni ničesar izpremenilo na odnošajih med Avstrijo in Jugoslavijo.

prisostvoval slovesni otvoritvi novega mostu preko Mure, ki veže Avstrijo in Jugoslavijo. Po slovesnem sprejemu na glavnem kolodvoru se bodo odpeljali zvezni kancelar dr. Schober, zvezna ministra dr. Hainisch in inž. Schummy, deželni glavlar dr. Rintelen ter ostali udeleženci z Dunaja in Gradca ob 8. zjutraj z avtomobili v Radgono. Med vožnjo bodo kratki pozdravi zveznega kancelarja v Strassu in Cmuraku. Okoli 10. dopoldne bo na glavnem trgu v Radgoni pozdravilo mestno zastopstvo zveznega kancelarja, oba ministra in deželne glavlarja.

Definitivna ureditev meje z Grčijo

Uspešno zaključno delo solunske komisije za definitivno ureditev državne meje.

Beograd, 8. februarja. M. Orško-jugoslovenska komisija, ki je že več mesecev pod predsedstvom generala Dušana Stefanovića zasledala v Solunu ter razpravljala o definitivni določitvi grško-jugoslovenske meje, je uspešno dokončala svoje delo.

jo podpisala pokojni Nikola Pašić in ministrski predsednik Venizelos. Komisija je na svoji včerajšnji zaključni seji podpisala protokole o doseženem sporazumu. Predsednik naše delegacije je priredil na čast grški delegaciji svečan banket.

Kongres za kazensko pravo. Beograd, 8. februarja. AA. 10. kongres za kazensko pravo in kazenske zadeve bo koncem meseca avgusta v Prag. Sodelovanje na tem kongresu bo dovoljeno službenim odposlancem vlad. Članom parlamenta, državnega sveta ali njemu podobnih teles, članom francoskega instituta in nacionalnih akademij, profesorjem, docentom, predavateljem fakultet in vseučilišč, višjim uradnikom ministrstva pravde, ministrstva notranjih zadev, ministrstva za zunanje posle, višjim uradnikom kazenske uprave, višjim in nižjim sodnikom, pri odvetiških zbornicah pravilno vpisanim odvetnikom, članom delegatov Društev za kazensko pravo in kaznilnice, članom komiteja za pravo kongresa, osebam, ki so znane po svojem delu o znanstvenem kazenskem pravu in kazenskih zavodih ter osebam, ki jih pozove mednarodna komisija za kazensko pravo in kaznilnice.

Katastrofa našega tovornega parnika

Ob portugalski oňali se je potopil parnik Dubrovačke plovidbe »Daksa« izgubljena je najbrž tudi posadka 37 moških

Beograd, 8. februarja. AA. Naš parnik »Ivo Račić«, se je srečno rešil viharjev in plove nepoškodovan proti Benicam. O parniku »Daksa« je treba, na žalost, domnevati, da se je potopil z vsem tovorom in posadko 37 moških.

posadko vred. Ker posadka ni bila zavarovana, prejmejo rodbinski člani ponesrečenecov od okrožnega urada za zavarovanje delavcev mesečno rento od 200 do 300 Din.

Gospodarske zveze med Jugoslavijo in Madžarsko. Budimpešta, 8. febr. AA. »Pestú Napló« priobčuje intervju z jugoslovenskim ministrom za trgovino in industrijo Jurjem Demetrovićem.

Razvoj naše trgovinske mornarice

Zanimivi podatki rimske revije — V dveh letih podvojena tonaža — Ogromen pomen ladjedelnic v Kraljevici — Udeležba angleškega kapitala

Beograd, 8. febr. M. V Rimu izhajajoča politično gospodarska revija »La Critica« objavlja daljši članek o razvoju jugoslovenske mornarice. List izvaja med drugim: Temeljiti jugoslovenski mornarice so bili ustvarjeni že z versajsko mirovno pogodbo. Zjadnja leta pa beleži jugoslovensko trgovska mornarica izredno velik napredek.

voške angleške tvrdike Yarow & Comp. v Glasgovu, znatno povečana in opremljena z najmodernejšimi napravami. Angleška firma bo udeležena pri tem s kapitalom 40.000 funtov sterlingov, podjetje pa se bo imenovalo Jadranska ladjedelnica d.d. S preureditvijo in povečanjem naprav se bo pričelo že te dni, tako da bo ladjedelnica že letos v polnem obratu.

Smrt 107-letnega starca. Sarajevo, 8. januarja. n. Iz Ljubuškega javljajo da je umrl tamkaj 107 letni Avdo Nović. Že pred 7 leti so mu umrli vsi sorodniki. Nović je ostal do svoje smrti izredno bister in relativno dobro zdrav.

Atentat na podpredsednika Braziliije

Krvav spopad med demokrati in konzervativci — 5 oseb ubitih, 16 ranjenih — Podpredsednik republike teško ranjen

Rio de Janeiro, 8. februarja. d. Na podpredsednika zvezne republike Brazilije dr. Mello Viano je bil v Montes Clarosu v državi Minas Geraes izvršen atentat. Podpredsednik dr. Vianna je imel v Montes Clarosu volilni govor na velikem zborovanju konzervativne stranke. Politični nasprotniki so napadli zborovalce ter pričeli streljati z revolverji. Na njihove strele so takoj začeli odgovarjati tudi udeležniki zborovanja.

dogodka obsedno stanje nad zvezno državo Minas Geraes. Za bližnje volitve predsednika v Braziliji so se razvzele politične strasti do skrajne meje. Proti kandidatu konzervativnih republikanecv Prestesu vodijo demokrati ogorčeno borbo, kar je tudi vzrok, da je došlo med njimi in konzervativci do krvavega spopada.

Izvršilna naredba k gozdnemu zakonu. Beograd, 8. januarja. Č. V ministertvu šam in rudnikov izdeleželo izvršilno naredbo za novi zakon o šmah, ki dobi obvezno moč 6 mesecev po objavi, t. j. 1. junija t. l. Ta naredba s pravilniki je zelo obširna ter obsega vse panoge šumarstva.

Junaštvo in prazna vera gorskih vodnikov

Turisti na krivi poti — Lastno življenje za tuje zdravje — Na povratku z Weissborna zašli — »Tukaj ostanemo, saj smo izgubljeni!« — Večje in strah iz kapele

Menda ni poklica med ljudmi, ki bi bil tako splošno priljubljen kakor poklic gorskega vodnika. Gorski vodnik velja za nadvse pogumnega moža. In po pravici. Vera v njegov pogum pretega vsak dvom in vliva spoštovanje slehernemu planincu. Svojevrstnost poklica pa daje gorskemu vodniku posebno poudarilo v značaju, takorekoč stvarja iz njega originala, s kakršnimi se ne more ponasati nobena druga kategorija ljudi.

Pomislimo že samo na to, kolika je odgovornost gorskega vodnika! Vedno ima na vesti življenje planincev, ki se zaupajo njegovi izkušnosti; poleg njihovega življenja pa soodgovarja še za lastno življenje, ki tudi ni kar tako na varnem. Zato so gorski vodniki v mnogih ozirih podobni kapetanom na morju, ki terjajo po pravici pokorščino od svojega moštva in potnikov. In če te pokorščine ne dobe, si jo izsilijo.

Ena najlepših potez v značaju gorskih vodnikov je

neuslužna skrb za »gospodarja«, celo v stvareh, ki niso prav nič nevarne in nimajo niti najmanjšega stika s turistikom. Dostikrat se prameri, da se slušijo za gorah pomilovalne besede, ki veljajo planincem. Vodniki ravnavajo s njimi, ki so jih najeli, kakor z otroci. Izmučenemu, izčrpanemu planincu pošljejo koticček, kjer se lahko odpočije, zavijejo ga v plašč in jemljejo zanj okropčila iz nahrbtnika. Druga stran te svestobe pa je, da so gorski vodniki napram drugim povsem tuji. Prav nič jih ne zanima, kaj se godi z drugimi. Svojega gospodarja štijajo pred drugimi turisti naravnost brezobzirno. Nešteto je doživljajev, ki bi jih lahko navedli v potrdilo povedanega; naj zapišemo tu samo enega.

Nekega mračnega poletnega večera se je odpravila skupina planincev proti Daimerjevi koči z namenom, da pojde naslednji dan čez Schwarzenstein v Berlinsko kočjo. Ker je bilo že pozno, so posepili korake, v nadi, da jim bo na ta način dano doseči malo zaščitno hišico na nepoznani poti še pred nočjo. Pri tem so prehiteli neko drugo skupino planincev.

Ni dolgo trajalo, pa so prišli do razcepjene poti,

kjer je drizala pot čez potok. Medtem se je že bilo znočilo. Stali so na robu nekega ledeniškega potoka in navzlic marljivemu iskanju niso mogli nikjer najti napisane na razpotni tabli. Prižgali so vžigalice, da bi ob njih svitla razbrala besedilo. Skupina, ki so jo bili prehiteli, jih je bila medtem zopet dohitela. Zdelo se jim je razumljivo samo po sebi da vprašajo enega izmed njihovih vodnikov kam in kako. Mož se je oglasil z odgovorom. Svetoval je, naj ostanejo na poti tostran potoka. Hvaležni za besedo so začeli na vso moč stopati po njegovem nasvetu. Toda pozneje so to bridko poplačali.

Noč se je naglo nižala na zemljo in mukoma so turisti razbirali sled poti. Nenadoma uzro svetlobo v koči. Neznansko veselje jih je pri tem prevze-

Claude Farrère:

Dva laska

V dobi, ko je bilo Moghrebško gorovje še divje in neobdelano, so živeli tam roparji in begali ljudi. Njihova oblast je bila nemejena, zakaj maghzen, sultanov zastopnik, ni imel nič moči in Francozov, ki so prinesli Maroku mir, tedaj še ni bilo tu.

Tako je živel v gorovju med mafim in velikim Atlasom, nedaleč od izvira reke Oum-er-Rebbia, hraber mož, kalif po rodu, amrar po volitvi svojih ljudi. Ta mož je postal po evropskih razorih vodja svojega plemena: po Ahahovi mlakosti in ljudski volji. Kalif-Amrar je moдро izkoriščal svojo dvojno oblast. Kot vladar vseh dohodkov k obema obalama reke Oum-er-Rebbia je uvedel carino, ustavljal potnike in jim nalagal davke. Tako je živel njegovo preme v zadovoljstvu in izobilju. In Kalif-Amrar je užival časti in hvaležnost svojih podanikov.

Tedaj se je zgodilo, da je sultan — Ahah naj ga blagoslovi — v svoji palači v Fezu umrl. Sledil mu je nov sultan — Ahah naj blagoslovi tudi njega! Novi sultan je bil častiljopen; ni se zadovoljil s tem, da je postal sultan, ho-

tel, zakaj luč je bila tako blizu, da bi lahko segel kar z roko po njej. A ni trajalo dolgo, pa so se morali uveriti, da so bili kruto potegnjeni. Koča je stala

onstran ledeniškega potoka in kljub temu, da so iskali in iskali, niso mogli najti nikjer nobenega prehoda. Preskok čez potok pa je bil v temi življensko opasen. Sele zdaj so videli, kaj se je zgodilo. Vodnik, ki so ga bili vprašali po pravi poti, jih je bil potegnul za nos. Ker je hotel zagurati dobro prenočišče svojim ljudem, je druge poslal po krivi poti. Kaj so hoteli storiti drugega, kakor se vrniti po taisti poti nazaj in bloditi skozi noč in temo ter priti z zakasnitvijo v kočjo, kjer so se morali zadovoljiti z ležanjem na senu. Usoda zapoznelih prišlecev!

Ponovno se je zgodilo, da so se gorski vodniki naravnost

junaško žrtvovali za svoje gospodarje. Ta čut dožnosti je naravnost nekaj izrednega.

Devet Angležev se je bilo podalo iz Ötztala s petimi vodniki na Retterbachferner. Hoteli so naslednji dan doseči Wildspitzo. Pot jih je vodila čez strmo, zalodeno snežišče. Spredej je korakal vodnik Alojz Dobler iz Montarfena v Pitztalu in je izsekal že precej stopnic. Kar sklizne eden izmed turistov, ki so bili že precej visoko in zdrzne bliskovito s klci na pomoč čez snežišče navzdol. Dobler je skočil z nepopisnim prezirnom smrti čez snežišče, da bi vlovil Angleža. Posrečilo se mu je resnično vjeti moža za suknjo, a obstal je tam tako nesigurno, da je tudi njega izpodneslo in je sam polzel v globočino.

Kljub temu, da bi bil zdaj moral misliti najprej na svojo lastno rešitev, je še vedno čvrsto držal Angleža in ga ni izpustil. Medtem ko je še vedno drsel navzdol, je ščitil Angleža, da se ni otkel. Anglež se je sedel pomikal za njegovim hrbtom. Kar je vodnik hotel, je s tem popolnoma dosegel. Ko sta obe telesi z vso silo prileteli na dno snežišča, je ostal Anglež nepoškodovan, dočim si je vodnik zlomil nogo in je dobil tudi druge notranje poškodbe.

Neki planinec pripoveduje o čudovitem naključju, ki se primeri poredkoma.

Dva planince brez vodnika sta našla na vrhu Weissborna (4512) v Zermattskih Alpah znanega nemškega turista, ki ga je spremljal slovit švicarski vodnik Benetz in še dva druga gorska vodnika, ki sta pa bila znatno mlajša od njega. Velikanska gora je tičala

v os dan v megli in ker je proti podnevu zapihal oster južnik, so se planinci takoj napotili nazaj. Pri tem je dokazal eden izmed mlajših vodnikov svojo nepremišljenost s tem, da je ves čas letel naprej ne glede na dejstvo, da bi ga v tem položaju lahko vsak čas posnela vrh, na kateri je bil privezan Nemec. Turist je na neki točki res zdrknil in padel čez ledeni očurek bliskovito v globočino. Samo trenutno siguren položaj drugega mlajšega vodnika in spretnost Benetza, ki je kot zadnji na vrvi z bliskovito naglico pregledal položaj, je preprečil katastrofo.

Nekaj ur nato je nastal snežni metež.

Ki je popolnoma zamel sledovo stopni na planino. Drugi mlajši vodnik in Benetz sta izgrešila pot in nista dolgo opazila, da ne gredo turisti koder bi morali. Ob 16. uri so bili še vedno v višini 4000 m, kjer so obtičali v spoznanju, da so zašli. Poskušali so zdaj na desno, zdaj na levo, ampak povsod so se morali prepričati, da končujejo ledeni žlebavi v brezdnju.

Vihar je bil tako močan, da je metal možem snežne kristale v obraz, ki so jih bičali kakor šivanke. Lica so jih bolela od teh zobjanj.

Zdaj je postal Benetz nervozen. Če je šel mlajši vodnik po desni strani, je zatajil, »Pojd na levo!«, če pa je kdo krenil na levo, je zopet predrugačil potvoje. To je trajalo tako dolgo, da se mu je eden izmed turistov postavil po robu, češ, da so po njegovi sodbi prezgodaj ostavili greben.

Predlagal je hkrati, naj gre Benetz kot lokalni vodnik naprej.

Stopil je torej skupin na čelo. Nekaj časa so šli naprej, ampak ledeni žleb je postal vedno strmejši in divjanje snežnega viharja se je razbesnelo, da je grozilo moze iztrgati ter jih potegniti za seboj. Nenadoma sta začela dva

mlajša vodnika moliti.

Turistov se je polastila panika in obup. Benetz je vrgel vrvi, ki jih je nosil na rokah in je zasadil cepin v led ter sedel v sneg z besedami: »Tukaj ostanemo, saj smo itak izgubljeni.«

Ce je obupal celo tako izkušeni in izvrstni vodnik, se ni čuditi, da se je polastila strahovita žalost nemškega turista. Začel je stokati, oba mlada vodnika pa sta jokala. Tedaj se izkaže bistroumnost dveh planincev brez vodnika. Bila sta sigurna, da so vsi skupaj

prezgodaj zapustili greben

in eden izmed njih je stopil k Benetzu ter mu rekel: »Dragi Benetz, za obupavanje imamo več nego dovolj časa. Švicarski vodnik naj bi si prej odgriznil jezik kakor poslal gospodarja v smrt. Jaz in moj prijatelj se bova najprejprej povzpela na greben in kadar najdeva pravo pot, bova klicala, da pridete za nami.« Tako se je zgodilo. Čez pol ure sta se povzpela na greben in uzrla na severni strani grebena prejšnje stopinje, ki jih še ni bilo zamelo. Nemec z Benetзом in mladima vodnikoma se jima je pridružil in pol ure pozneje so bili vsi iz meglenega pasa ter so še pred mrakom dosegli zaščitno hišico.

Kakor skoro vsi ljudje, ki so čisto izpostavljeni nevarnostim, so tudi gorski

vodniki zelo praznoverni.

Angleški alpinist Mummery pripoveduje o tem dragoceno zgodbi. Junak te zgodbe ni nihče drugi kakor Aleksander Burgener, najslavnejši izmed vseh gorskih vodnikov, kar jih je kdaj živelo. Burgener je bil človek, ki ni poznal bojazni. In vendar ga je babjevnost spravila premnogokrat v smešen strah.

Bilo je pred prvim povzpetjem na Matterhorn čez strašni greben Furggen. Mummery se je odpravil z vodnikom Burgenerjem in Benetзом v temni noči proti profi Schwarzseeju. Ko so se gorvi ustavili, da bi se odpočili, je opazil Mummery pod Gornerjevimi ledenikom

luč, ki je migljala sem in tja.

Čez nekaj časa se je svetloba utrnula. Bilo je, kakor da nekdo nekaj išče.

Milo ELIDA Favorit

Posebno pomenljiva se je zdelo tovaršijsko pozna pomočna ura, »ura duhov«. Tistih čudnih gibov si ni vedel nihče razložiti. Mummery si sicer ni delal nobenih skrbi, njegova vodnika pa sta bila zelo močveča in sta naglo stopala dalje.

Na nadaljni poti je prišla trojica do močvirnega platoja. Nenadoma so se pojavile

vošče in pisale okoli mož

ter jim sledile. To je silno oplašilo oba vodnika, zakaj ljudska vera pripoveduje, da umre vsakdo, ki vidi takšno svetlikanje, v 24. urah. O tem sta bila oba vodnika čvrsto prepričana, da se bo tako zgodilo. Burgener, ki je bil sicer zelo neustrašen, se je v tem primeru svojem tovarišu Benetzu Rotli je Mummeryja, naj opusti turo, ki se bo gotovo slabo končala. Ko mu je Mummery dokazal, da so takšne vošče le strohnel les, ki se svetlika v temi, čisto navaden naraven pojav, ki je doma tudi na Angleškem, se je jel Burgener sklicevati na luč, ki je prej migljala sem in tja po Gornerjevem ledeniku, kjer ni nobenega močvirja in zaradi tega tudi ne more biti nobene »veščice«.

Mummery je nato prepričeval Burgenerja, da ne bi

mogli uti usodi niti v dohiti,

če jim je res namenjeno kaj takega. Dopovedal mu je, da je za takšnega gorskega vodnika kakor je on, mnogo slavnije, če konča na Matterhornu s padcem kakor s povratkom med ljudi, kjer bi ga ukegnil kdo ubiti v hotelu. Sele zdaj se je Burgenerju posvetilo v glavi. Odločil se je za Matterhorn in je korakal dalje.

Nenadoma se je

pojavnja pred trojico svetla postava s povzdignjenimi rokami,

takoj nato pa je zopet izginila. Prikazen je bila tako nenavadna, da je bil tudi Mummery trenutno zaprepačen. Vodnika sta zdijala v paničnem strahu proti bližnji kapelici, ker sta menila, da sta za posvečenimi židovi varna. Ampak tam se je uganka docela pojasnila.

V kapelici je gorela luč in ker so bila vrata prislunjena, jih je nihal veter sem in tja. Visoki stebri prednje zgradbe so bili enkrat obliki od svetlobe, drugič temi. To je torej bila vsa ta strašna »prikazen«.

Vodnika sta molila v kapelici, Mummery pa je šel dalje in ju je počakal ob robu Furggenskega ledenika. Dolgo sta moža izostala in Mummery je že menil, da sta izginila. Ko je pa napočilo jutro, sta prišla za njim. Noč sta pa iz previdnosti le prebila v kapeci.

Narodni pokret v Lužici

V zadnjem času opažamo pri lužičkih Srbih vesel pojav. Ne samo, da so navidezni nove stike z ostalimi slovanskimi narodi, tudi doma so se pričeli živluno gibati. Okoli Božiča se je vršilo več prireditev, ki dokazujejo, da še niso obupali v borbi za obstanek ter da verujejo v svojo boljše bodočnost.

Predvsem velja zabeležiti, da je Narodna rada (lužičko-srbski narodni svet) probela svojo dolgoletno krizo ter začela reorganizirana s svojim delom v korist naroda. Na obnem zboru je bil izvoljen za predsednika župnik Jan Cyž, za podpredsednika nadučitelj Martin Kral in trgovec Jan Haješ za blaginjaka knjigotrojec Gustav Janak, za tajnika pa učitelj Jurij Solta. V odboru je tudi več priznanih javnih delavcev, tako da gleda narod v svoj vrhovni narodni svet z največjim zaupanjem. Z reorganizacijo Narodne rade je odstranjena ena najbolj skelečnih ran v političnem življenju lužičkih Srbov.

Na decemberskem zborovanju Mačice Serbske v Budyšinu je predaval akad. slikar Merčin Nowak o jugoslovenskih narodnih pesmih, gđ. Liska Smolczer pa jih je večje številu s uspehom zapela.

Lužičko-srbski dilaki so o Božiču pridrili v Khrščicah (nem. Crostwitz) božični shod, katerega se je udeležilo preko 60 srednješolcev in akademikov ter mnogo gostov iz naroda. Jugoslovensko dijaštvo je zastopal konservatorist Đorđije Jovanović iz Berlina, jugoslovensko kolonijo v Berlinu pa Kosta Sofronijević. S shodom je bil združen tudi prvi dijaški klejni tečaj, na katerem so obravnavali starejši akademiki razna nacionalna vprašanja. Na svečani akademiji, s katero se je prireditev zaključila, je med drugimi nastopil tudi jugoslovenski tenorist Đorđije Jovanović z našimi narodnimi pesmimi.

Od vseh narodnih organizacij pa je najagilnejše lužičko-srbsko Sokolstvo, ki s uspehom širi nacionalno in sokolsko misel v najširše plasti naroda. Deseto leto svojega obstoja je nastopilo z »Nacionalnim tečajem«, ki se je vršil od 2. do 4. Januara t. l. v Budyšinu. Tečaj ni bil namenjen samo članstvu Sokola, ampak vsemu narodu. Vodil ga je mladi učitelj Jan Mečkan. Na tečaju so predavali o lužičko-srbski zgodovini, narodopisu, književnosti, mitologiji, jeziku, o vzgoji mladine v narodnem duhu, o Sokolstvu, društvenem življenju itd. Vršil se je tudi govorniški tečaj, ki je dobro uspel.

Lužičko-srbski akademiki so si 3. Januara t. l. ustanovili »Kolo serbskih akademikov«, ki ima namen na zunaj zastopati lužičko-srbske visokošolce. Za predsednika je bil izvoljen P. Wirt, visokošolec v Berlinu.

Tudi na književnem polju je zabeležiti več novih del. V zbirki »Dom a svet«, ki jo izdala društvo lužičko-srbskih pisateljev, je izšel drugi zvezek pesmi donolužičkega pesnika Mata Kosyka; roman J. Lorenca-Zaleskega »Zabyta kupa« z uvodom Vladimira Zmeskala; pesmi Jaroslava Vrhlička s študijo o odnoših tega pesnika do Lužice (napisal prof. dr. Jos. Pata) ter Ruzičkove »Slezke pesmi« v prevodu Ota Wicaza. V zbirki »Slovanske Rozhľadce« pa študija dr. Pate »Iz kulturnega življenja lužičkih Srbov«, ki v kratkem izide tudi v nemškem prevodu. Ki ga je preskrbel Jan Škala ter Zmeskalova razprava »Masaryk in Lužica«.

Vekoslav Bučan.

Amrarja in Amrar se je zaljublil vanjo. Njeni lasje so bili kakor čisto zlato. Kalif je pozabil luč in solnce in občudoval le še zlato krasoto njene glave. Vse je žrtvoval zanjo: modrost in čast.

Minuli so dnevi, tedni, meseci. In ko se je leto nagnilo h koncu, je živela kalifova duša le še v duši njegove gospodarice.

Ko je lepa deklica sedela nekega dne v šotoru pri kalifu, ga je nenadoma vprašala:

»Ali bi se branil, če bi ti uklenila roke in noge v železne verige?«

Odgovoril je:

»Tebi se ne bi nikoli branil!«

»In če bi tvoji sovražniki vdrli v šotor in te našli uklenjenega, kaj bi storil?«

Pogledal jo je:

»Otresel bi se železnih verig; jih raztrgal in sovražnike pobil; moja moč je velika!«

Govoril je resnico in vedela je, da je njegova moč še večja, kakor je bil rekel.

»In če bi ti zvezala roke in noge z enim svojih zlatih las, ali bi se branil?«

Spet je odgovoril:

»Ne bi se ti branil!«

Obotavljala se je nekaj časa, naposled pa je vendar vprašala:

»In če bi stopil v šotor tvoji sovražniki?«

Odstopil je en korak in ji resno pogledal v oči.

»Ali ti nisem rekel, da se ne bi branil tebe, ne ničesar, kar prihaja od tebe? Tvojih las ne bi nikoli raztrgal, pa da se zgodi ne vem kaj!«

Poznala ga je dobro in vedela, da še ni prišla preko njegovih ustnic luč.

Tedaj je poskočila, si naglo izdrla las in mu zvezala roke. Nató je vzela še en las in mu zvezala noge.

Kalif se ni premaknil in deklica se je počasi vzravnila in plosnila z rokami.

Sultanovi ljudje so vdrli v kalifov šotor in se vrgli na jetnika. Ta jih je mirno gledal, a svojih zlatih okov ni raztrgal. Tudi na pomoč ni klical, čeprav bi bili prišli na njegov klic zvesti vojniki...

Raši je postal žrtev izdajalke. Pustil je, da so za odpeljali pred njegovega sovražnika moghrebškega sultana, ki ga je dal na najgrozotnejše načine mučiti in naposled usmrtiti.

Tako je končal hrabri Kalif-Amrar svoje življenje bolj občudovanja vredno od Samsona, ki ga židje tako radi hvajlijo.

KRALJESTVO MODE

Kralj Karneval

Maskarade so postale v zadnjih letih precej redke — vsaj v velikih mestih. Vzrok za to je morda ta, da smo zadnja leta polagali večjo pozornost na ples sam po sebi kakor na plesno opremo. Tudi misli večina ljudi, da je za nabavo maske treba mnogo denarja, čeprav je priznava dejstvo, da dragocen kostum ne more biti nikdar lep, kakaj samo improvizirana maska je res zabavna in učinkuje s svojo preprostostjo organsko, tako da moremo trditi, da so najbolj uspešni kostumi vedno tisti, ki so bili najbolj poceni.

Seveda kostum na noben način ne sme biti tak, da se ne bi strimjal s individualnostjo maske. To ni tako enostavno in je treba za dobro domisljivo dolgo časa napraviti um in misel. Četudi naprava dobrega kostuma ni tako težavna, če jo podpira dobra volja in malo spretnosti, je mnogo dam, ki primerno garnirajo večerni obleku, kar dosežejo s enostavnimi sredstvi. Takoj po zabavi pa morejo odstraniti maskaradno opremo in jim je večerna obleka zapet na razpolago v prvotnem stanju.

Zato smo se v naši skupini odpravili na ta način spredu-kostumiranja in kačkamo na prvi sliki, kako enostavno se iz večerne obleke naredi zabaven »baby-kostum«. Otroška steklenica za mleko iz porbarvanega platna se pritrudi spredaj na obleko, vrat okrasimo s postriem in pritrjujemo otroškim prtičem, iz žic prigrigovimo stojalo za otroško blazinicu, ki ga bomo prevlečemo in okrasimo s čipkami in rožnatimi trakci. Karkadar iz trakov se povlačijo od straneh gladke »baby-frizure».

Če hočemo na maskaradi nastopiti v večerni obleki in maskirati samo glavo, je najprimernejša maska torban, kako kaže naša tretja slika.

Ako pritrjemo modor barbanost volna na večerno večerno obleko, dosežemo kostum »zvončnice«. Rumeni svileni trak predstavlja prašnike. Svileni prog in obliki loka nad volanom predstavlja kelih, ki je podaljšan do ramena in se tam končuje s zelenim listom. Tudi pokrivalo je opremljeno s zvončnico na dolgi bliski, v leti svet se končuje palica, ki jo nosi maska v rok. (Slika 4)

Modistinja

FANI BRILLI

se je preselila
na Poljansko ceste 20
in se priporoča cenjenim damam. 3342

A. P. Čehov — Zdravko Ocvirk: Veselje

Bila je dvanaesta ura ponoči. Mitja Kuldarov je ves vzmirljen in zasopel pridrl v hišo svojih staršev in hitro prešel vse sobe. Starši so že hoteli zaspati. Sestra pa je ležala v postelji in čitala zadnjo stran nekega romana. Brata gimnazijca sta tudi spala.

»Odkod pa ti?« sta se začudila oče in mati. »Kaj ti je?«

»Oh, ne vprašajte! Nikakor se nisem nadejal, ne, nikakor se nisem nadejal. To... to je vse preveč neverjetno.«

Mitja se je zasmejal in se vsedel v naslonjač, ker od veselja ni mogel več stati.

»To je neverjetno. Ne morete si misliti. Pogledajte!«

Sestra je skočila iz postelje, se ogrnila z ožirnjalom in stopila k bratu. Gimnazijca sta se prebudila.

»Kaj ti je? Spremenil si se v obraz!«

»To je od veselja, mamica. Saj me pozna zdaj vsa Rusija. Vsa. Prej ste samo vi vedeli, da živi na tem svetu mestni registrator Dimitrij Kuldarov, a zdaj ve to vsa Rusija. Mamica! O Bože!«

Mitja je skočil pokoncu, pričel tekati po vseh sobah in se smej vesedel.

»Kaj se je pa zgodilo? Govori pametno!«

Črna, prevezana hitana. Telo je obdano s slamo, ki je v krilu gosta, ob životu pa rokca, da se more plesalka gibati. Slama je okrašena s postriem poljskimi cvetlicami.

Za pare je najboljše maskiranje v stilizirane kmočke kostume, ki učinkujejo po svoji izbrani enostavnosti in živahni sestavi barv. (Zadnja in predzadnja slika.)

Kozmetika plesnega večera

Preproščane noči se hitro maščujejo, česa takih sezonskih zabav je rumenkasto svetle teinte, kolobarji pod očmi, medel pogled in upadli črni lica. Zato bi smeli obiskovati plesne večere, če nam je dana možnost, da se prihodnje jutro temeljito nasepimo. Z drugimi besedami — sobotna noč je najprimernejša za ples večine občinstva.

Kakor je potrebna počitek po plesni zabavi, prav tako nam je treba miru pred plesom, da se naša zunanost oveseli. Dama, ki namenava preplestati noč, naj se zvečer, preden se obleče, vije vsaj za četrt ure. Takoj po počitku naj si oveseli lica s mrzlo in ga nato opere s vročo vodo. Oboje naj večkrat ponovi, da doseže povečanje krvnega obtoka in tako pozivi teint.

Poznamo pa še drugo sredstvo. Lase naravujemo s ruto in nagmamo lice nad lonce s vročo vodo, da nam vetajajoča para izplakuje polt. Dame, katerih oči izgledajo utrujene vsoled poklicnega dela, naj se poslužijo vročih in mrzlih kamiličnih obkladkov, ki naj jih menjaje polagajo na oči. Zlasti v mestu je malo žen, ki bi se mogle odreči šminčkanju. Za tiste bi bilo bolje, da pozabijo doma robec, kakor pa orožje za svoj bojni kinč, namreč puder in šminka. Pod vplivom plesa in alkohola se prerađa uveno umetna lepota.

Moda globoko izroznih rokavov je prinesla potrebo gladkih pazduh. Neljubo dlako moramo odstraniti s pomočjo primerne kreme, če nimamo preveč občutljivih organov za vonj. Če se odločimo za britje, pa je predvsem potrebno, da se koža na dotičnem mestu temeljito namaže s milom, po končani proceduri pa namašiti s dobro kremo. Slad izgled po preplestani noči temelji tudi v pomankanju hrane na plesu. Če samo polovico noči preplešemo in prepromeniramo, smo izvršili s tem precejšen telesni napor, ki učinkuje tem bolj, če smo se ves večer »krepčale le s cigaretami, alkoholom in črno kavo. Zato dama na plesu ne bi smela pozabiti, da zavzije precejšnjo porcijo hranljivih snovi — in sledenje jutro ne bo trnela toliko na mednem razpoloženju in slabem izgledu.

Ko je ples pri koncu in se dama vrne

do svoj domov — bi seveda utrujenosti na smelo posebiti valovanje kozmetičnega posla: dvojnega namazanja lica s kremo. Najprej odstranimo ostanke pudra in šminke s kremo, ki je takoj s mehko brisačo obrisemo s lica. Nato namazemo lice še enkrat s plastjo masne kreme, katero umijemo šele prihodnje jutro s tem, da se poslužimo vode, ki smo ji primetali alkohola. Dame, ki uporabljajo tuš za oči, bi ne smele prej zaspati, dokler niso tuša skrbno odstranile. Z mrzlo vodo izmivamo zaprte oči toliko časa, da izginejo s trepalnic zadnji ostanke barvila. Šele potem se smemo vdati zaslužnemu počitku. Drugo jutro deluje osvježujoče toplo kopel, katero naj dopolnjuje hladna prha. Par minut ritmično gimnastike pa poda telesu njegovo prejšnjo prožnost.

Jutranja ruta

to moči mesto jutranje jopice, večinoma zaradi tega, ker so zadnje čase učinki kopa nad vse priljubljeni, pa tudi zato, ker de-

kuje jako mladostno in graciozno. Seveda tako ruto lahko sami napravimo — pri tem se lahko poslužimo temnega materijala za temeljni kroj, ga okrasimo s postriem vezanjem ali aplikacijami in končno opremo ruto s svetlim svilenim robom.

Zdravniška posvetovalnica

G. K. D. v S. L. Brez osebne preiskave ni moči ničesar povedati. Lahko, da izhaja ohromljenje od rojstva, od težkega poroda, od bolezn v hrbtenici, od obolenja perifernega živčevja itd. Vzrok ugotovi lahko samo strokovnjaka preiskava. Možno je seveda, da gre samo za razvojno zaostalost. Morda pošljete otroka v Ljubljano v otroško bolnico, da se dožene, za kaj gre. Masiranje nos gotovo ni škodljivo, tako je pa dvomljivo, če bo kaj učinkovalo. — O zdravilnih ne more biti prej govora, preden se ne dožene, na čem boleča otrok. — G. M. L. v L. Nasvetovano zdravilo v gotovih primerih dobro učinkuje na raščo las. Pretranih nad pa ne jemite. Naročite za lahko v vsaki lekarni. Pospeševalnih sredstev je vse polno, zanesljivo ni nobeno. V našem primeru je lahko kriv priatelj, lahko pa, da gre samo za motno in prehransko laščo. Naj pišete da ste trpeli na nevrtilci, 2% resorcinov ali salicilov spirita gotovo ne bosta škodovala, kjer so na korenike uničene, je vsako zdraviljenje izključeno. Kjer je seme na nivi uničeno, ni pričakovati žita. — Kar se tiče vašega drugega vprašanja, je treba vedeti, v čem leži napaka slabe držo, v ogroženi maskulauri, v živčevju? To more doznati samo zdravniška oseba preiskava. Preden ne poznamo vzroka, ni moči zdraviti bolezni. Svetujemo vam, da se obrnete na katkega ortopedca. — G. B. P. v M. Izliza navadno iz ustrola, iz konstipacije. Le ka v navadnem smislu besede za to ni. Nekaj se da doseči s primerno osebno higieno (mnogo leže, mnogo kruha, sladkarij maščob). — V oštevek prihajajo še operativnim potom izvedene mikelike s parafinom. — R. N. »kne« »diureti« je varstvena znakma, ki lo le uvedla tvrdba Knoll za svoj, na poseben način pridobivan teobromin. Ime je zgrajeno iz istih besedi kot n. pr. diureza, ki naj bi nekako pomenilo sredstvo, ki provzroči dober pretok vode skozi človeško telo, torej nekako odvajalno sredstvo za seč, kar je diuretin v istini. — Polez drugega učinkovanja vplivajo tudi jedovi preparati, dasi mnogo slabše, kot diuretini. Ker vrh tega ledove soli ugodno vplivajo na arteriosklerotične procese in sliče no diuretini, je tvrdba obe zdravili združila ter spravila v promet »diuretini«. — G. M. V. v S. Izmljavte si pridno usta s kako ustno vodo in snažite si redno svoje zobove n. pr. s klorodontom. Poleg tega jemljete lahko »bor« mentol« dražeje, ali »kašd« »drobce«, katere dobite v vsaki lekarni, aš jih vsaj lahko naročite ondi. Najbolše bi

do podrobnosti opisano. Nadaljujte! Naprej! Poslušajte!

... in je bil pital, se je razbil in padel pod kočijaževga konja, ki je stal poleg kmeta iz vasi Durkine. Juhnovskega okraja, Ivana Drotova. Splašeni konj je skočil čez Kuldarova in potegnil za sabo kočijo, v kateri je sedel moskovski trgovec Stjepan Lukov. Letel je dalje po ulici, dokler ga niso meščani ustavili. Kuldarova, ki je bil s početka v nezavesti, so prepeljali na policijsko stražnico, kjer ga je zdravnik pregledal. Udarec, ki ga je dobil na vrat...

»To je od kofesa, oče. Naprej! Naprej čitajte!«

... ki ga je dobil na vrat, je težja poškodba. O dogodku so sestavili zapisnik. Ponesrečencu je pomagal zdravnik.

»Naročil je, naj se hudi vrte z mrazlo vodo. Ali ste zdaj čitali? A? Tako torej! To gre zdaj po vsej Rusiji. Daj sem!«

Mitja je vzel časopis, ga zložil in spravil v žep.

»K Makarova skočim, da mu pokazem... Treba bo še pokazati Ivanickemu. Natakaj Ivanovni, Anishmu Vasiličju. Takoj pojdem. Zbogom!«

Mitja je nasadil kano na glavo in smeje se, ves vesel, skočil na ulico.

Razkošna obilna pena

mla Gazela in pravilno s sodo omeščana voda sta vzrok, da mi sosede zavidajo tako lepo bleščeče perilo.

na tlo, da vas presodijo pravač in s vaskavsko ust, žrela, nosu itd. dožene, odkod orihašja sopermi duh, odnočno kaj je obtočevje v ustni ali nosni dupliti. — G. F. T. v N. M. Kako naj presodimo primer, s katerim poročate. — ko misimo videti zpuščaja, a vemo. Če je pravilno opazovano, kar nam pišete, bi bilo naravno vendar iskati vzroka v promenišnja razmerja ponoči v primeri z onimi podnevi. Če bi bil izpuščaj odvisen samo od hrane, ni vzroka, da bi se s srbečico vred tudi ne pojavil podnevi. Poskusite vendar in zakurite prekomerno sobo, otroka pa položite razzaženeza na posteljo. Morda je posteljna vročina temu kriva? Ali mrčes, naoram kateremu so nekateri otroci silno občutljivi. Ema sama bolna a pr — tudi pozorni mismo brez njih — lahko povzročiti kaj takega. — Krivje morda tudi nočno perilo, perje v permik, žima itd. — Vse to natančno presodite. V ostala vprašanja se ne moremo spuščati, ker nismo videli izpuščaja in otroka. Po naših sodbi je iskati vzroka v perilu, posteljni in postelji. Odgovoriti v zaželjeni številki ni bilo mogoče, če je ta že izšla davno prej, nego je došlo vaše mismo. — G. F. P. v Č. Na kliniko lahko odidete, če se vam je to nasvetovalo. — Čemu bi hodili drugam kakor v Radenco, kjer imate prvovrstno slatino in vsekoli primerno za vašo bolezen, ne razumemo. Sicer pa, če ste že bili ondi, — seveda mnogo prekratke časi! — lahko izvajate isto kuro doma. Če vam materijalno vprašanje dela težkoče. — Prav posebno vas na svarkom pred namevaram in dragim, a povsem nepokretnim potovanjem k Zelleisu. Če si kupite Kolumbov žegen in vand zauzate, bo učinkovito. — Glede diete: jedi brez soli, osebno klobase, eniat, slarino, arnike itd. Brez popra, redkve in selonije, sploh ostrih začimb. Malo juki, čim manj oljčice, razen slatine (do 1 liter na dan). Dovolite močnate in sladke jedi, sadje surove maslo, mleko, par jalec. — G. F. M. v L. Za redno prebavljanje: masaža trebuha, delo, telovadba, hoja. Mnogo sočvija, sadja. — Oploditev je mogoča tudi, če himen ni predrt. Zato je povsem mogoče, da je perilo zbox nosčnosti izostalo. Vzrok morda dožene ginekološka preiskava. — Neprodornost himena sma lahko vzroke v krčevitih nosnih ali v premočnem in vhod prekomerno zatvorja-

ločom čitva. V težkih okolišnih je oocračta potrebna. — Vzroki so seveda lahko tudi psihčni. V tem primeru kot v primeru krčevitosti je poskusoma jemati 2 do 3 nožev konice natrijevega bromata na dan. — »Simpptom«. Ad 1.) Subjektivni simptomi so pozostjo taki, kot pri drugih srčnih boleznih: nomir, nazko utripanje, težko dihanje, osebno pri ceznatih telesnih naporih, slabosti, poloz znakov s strani drugih, slabo ali prekomerno prekrvavljenih ozranov (možgan, želodca, jeter itd.). Objektivne znake. — In ti edini so odločilni za diagnozo — lahko zazna samo zdravnik. Ad 2.) Na slatino, kot ono, glede katere poročate, je pod l.). Lahko tudi na arteriosklerozo. Sicer pa vsi navedeni znaki brez zdravniške preiskave ne dovoljujejo napraviti striktno diagnoze.

SOCIJALNA POLITIKA

Zavarovanje za primer nesreče in invalidnosti

V svetu s revizijo bolniškega zavarovanja se govori tudi o predlogih, ki zadevajo zavarovanje za primer nesreče in invalidnosti, in sicer v tem smislu, da bi se dajate real za primer nesreče omejilo le na tedje poškodbe, pri čemer bi se pa tudi za najtežje ponesrečence sedanja renta znižala. Poleg tega naj bi se zavarovanje za primer invalidnosti sploh črtalo iz zakona o delavskem zavarovanju ter uredilo le z uredbo. Ti predlogi zasledujejo sicer precejšno razbremenitev naše industrije in obrti, povzročajo pa pozornost občin, ki bi bile po uvedbi teh predlogov kar najtežje prizadete.

Povprečni dnevni zaslužek v industriji ter obrti zaposlenega delavstva znaša 35 Din na dan. Jasno je, da el pri tem zaslužku velika večina delavstva ne more izbrati potrebnih prihrankov za primer invalidnosti, nesreče ali starosti. Ko omaga delavec in ni več zmožen zaslužiti, mora dobiti za svoje preživljanje sredstva in zavarovanja, če pa teh ni, ali se pa nezadostna, iz javnih sredstev.

Poleg vsotnjem ubožnem zakonu se obično zvezane, da scribe za invalid. delo. Obično se sedaj trošijo za podpiranje ubogih ogrme volo. Položaj se bi ta za občin: še posebej, ako bi novi zakon znatno poslabšal zavarovanje za primer nesreče in invalidnosti. Interes občin ne vleva samo, da se zboljšuje zakonita določila zavarovanja za primer nesreče in invalidnosti, ampak da se izvede tudi zavarovanje za starost.

Dokler so ljudje zdravi in delavni, šteje in najtežo zaslužek v mestih in industriji, in to navadno izven okolisa svoje domovinske občine. Ko pa omagajo zaradi starosti ali nesreče, pridejo v svojo domovinsko občino in zahtevajo podporo, sklicujoč se na določila ubožnega zakona. Prav v tem pogledu je s stališča domovinskih občin ubožni zakon krivičen.

Obeležati bi moralo našet, da ima, kjer delavci ustvarjajo gospodarske dobrine, dobo tudi v primeru nesreče in invalidnosti sredstva za preživljanje. Nemogoče je, da bi a pr. Industrija, ki ima vse dobriče od ustvarjanja svojih delovnih moči, prevzela vsa skrb za svoje ponesrečene in onemoglo delavce na občine, kajti že za primer, da bi industrija vsaj deloma skrbela za svoje invalide dela, bi domovinski občinam ostalo še dovolj brige in gmoah žrtev za družine invalidov dela ter delovna a invalide dela same. v kolikor bi zavarovan: prispevki ne zadržali za nastrežneše preživljanje.

Delna sil popolna ukinitev obveznosti pridobitnih pod etij za prispevke za nezgodno in starostno zavarovanje za bi pomenila neposredna olajšanja za naše narodne gospodarstvo, temveč le novo, nepravilnejšo razdelitev bremen, ki jih mora naše narodno gospodarstvo v vsakem primeru nositi.

Revizija socijalne zakonodaje. V Zagrebu deluje posebna od ministrstva za narodno zdravje in za socijalno politiko imenovana komisija na novem osnutku zakona o zavarovanju delavcev. Osnutek novega zakona bo predložen organizacijam delodajalcev in delojemalcev na izjavo. Delavske zbornice pripravljajo deputacijo, ki bo sredi februarja osebno obrazložila v ministrstvu za narodno zdravje in socijalno politiko ter v ministrskem predsedstvu zahteve delavcev v pogledu revizije socijalne zakonodaje.

Bolečine v želodcu in črevesju

zapeka, hemoroidi, glavobol, nervoznost in nespečnost, neprijeten okus v ustih, nastajajo vsled neredne prebave. Uredite čim prej svojjo prebavo s preizkušnim, obče poznanim FIGOL-kxirom in vsak dan vam bo bolj in bolj.

Figol protivaja in razpošlja po postnem povzetju s potrebnim navodilom o uporabi lekarna dr. Semelč, Dubrovnik 2/43.

Pošilja se v svojih 3 steklenicami za 105 Din, 8 steklenice 245 Din, a 1 steklenica 40 Din.

Vsak dan dohajajo številne zahvale o izrednem delovanju Figola.

P. a. lekarna dr. Semelč, Dubrovnik 2/43.

Jaz sem trpela zadnjih 7 let na želodcu in pri tem uporabljala različna zdravila z večjim ali manjšim uspehom, ali od vseh zdravil ni nobeno tako učinkovalo preko vsega pričakovanja kakor vaš Figol. Jaz se vam najtopleje zahvačujem in se počutim popolnoma svežo in zdravo, odkar jemljem Figol. Z odličnim spoštovanjem ADELA ATZLER, Beograd, 23. maja 1928.

Najbolše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Mož, ki je hodil

za svojo senco

**Minkine novice — Ko je stari Zavrhar dekli Lojzi prvi-
krat dal roko — Stari hodža Nazif in njegova mlada
hanuma Emina — Stroga prepoved tetke Lili — Ta pre-
šmentani fant! — Osa na Minkinem kolenu**

Zdaj ko je bil sprožen veliki top, ki ga je bila privlekla nad me v Ljubljano, je Minki vidno in slišno odleglo. Ah, je naredila in daleč zalučala ogorek cigarete. Nato si je v ogledalu svoje torbice popravljala kodrčke.

Jaz pa sem zagrebel glavo v dlani in v mislih preletel še enkrat vse okolnosti svojega obiska na Zavrhu in na Selih. Ali sem vendarle zagrešil kje kako nerodnost? Ničesar si nisem vedel očitati. Napet molk je vladal na klopci. Dokler ga ni prekinila Minka.

— No? se je oglasila nestrpno. — Ali ne mislite nič govoriti? Skomignil sem z ramami.

— Potlej pa rajši kar grem! je rekla užaljeno.

Skomignil sem z ramami. — Vi ste strašen človek. Sovražim vas! je togotno siknila Minka in vstala. Sklenil sem roke in dvignil k njej hvaležen pogled!

— Kako me to veseli, gospodična Minka! Torej vsaj nekaj občutka zame v vašem srcu! Stokrat boljše ko nič. Bolelo bi me, če bi videl, da ste povsem ravnodušni do mene, gospodična Minka!

To je Minko nekoliko zmedlo. In je sedla nazaj.

— Tega pa ne razujem, je mrmrala. — Sovrašstvo da bi vam bilo ljubše ko ... ko prijateljstvo?

— To ne, ampak stvar je taka, sem ji pojasnil. — Da je človek čedalje skromnejši. Ko sem bil mlad, sem bil vesel, če so me ženske ljubile; zdaj sem vesel, če vem, da me vsaj sovražijo. In ko ne bo več ne enega ne drugega, takrat se gotovo obesim, gospodična Minka!

— Oh, do tega je pa še daleč! se je zasmejala Minka in me pogledala, da me je pogrelo. Dobro srce ima Minka. Vsekakor pa je bil zdaj prebit led med nama.

In ko sva si z Minko spet našgala cigareto, sem povzel:

— Pa dajva najprej poravnati to reč s hudičem, Minka. Zdaj razujem in vam tudi vse odpuščam, kar je bilo tisto noč ... Razujem, da je Minka hotela samo izgnati hudiča iz hiše, ki je bil tako nesramen, da se je celo ulegel v njeno posteljo. Ampak z mačkami, strahovi in pestmi se hudiča ne izžene, draga Minka. Treba že drugačnih molitvic. Ali imate zdaj vsaj žegnane vode pri sebi?

Toda Minki je bila očividno prešla vsa objestnost in borbenost. In skoro žalosten je bil njen obraz — nekaj nenavadenega na tem dekletu, — ko je rekla:

— Le norčujete se. Ampak marsikaj se je čudno izpremenilo, odkar ste bili vi pri nas ...

— Še nisem zaupal Minki, zato sem jo prekinil!

— Pardon, gospodična! Preden govoriva dalje, dovolite mi vprašanje: Ta-le sestanek z menoj, ali ste storili to na svojo roko? Da? Torej brez vednosti vašega očeta in tetke Lili?

Minka je pokimala, ob enem pa je hotela vedeti, zakaj to vprašam.

— Zdaj vidim, da ne more biti nič hudega in da sta mi še vedno prijatelja stari Zavrhar in grofica Lili, sem odgovoril.

— Prijatelja? O, to sta vam že ... ker ste oba preslepili! je dejala Minka, spet bojevita, sovražna.

— Hudič je zmeraj slepar, sem pripomnil suho. — Prosim, pripovedujte, gospodična. Prvič: kaj se je zgodilo na Zavrhu?

— To, da so oče zdaj tako ... z Lojzo ... čisto drugačni so zdaj, z njo nego prej! je počasi, v zadregi spravila ven Minka.

Jaz sem napel ušesa ko zajec.

— Z deklo Lojzo? Kako drugačni pa so oče?

— Tako. Še tisti večer se je pričelo. Lojza mi je to sama povedala; ona meni vsako reč zaupa. Ko ste vi odšli spat, v

mojo sobico (je trpko pristavila Minka), so oče Lojzi še vse naročili za drugi dan, kakor po navadi vsak večer. Potlej so ji pa dali roko in rekli: »Lahko noč Lojza!« Nikdar poprej Lojzi niso dali roke, niti ne kadar jim je voščila za god, in še nikdar ji niso s tako prijaznim glasom voščili lahkonoč in je pri tem tako pogledali! In od takrat je to zmeraj tako ... vsak večer in sploh. Tudi jaz sem zapazila zadnjic, ko je Lojza odhajala k večernicam, kako so se oče obrnili in dolgo gledali za njo ...

— No, in kaj zato? Kaj zato? sem drezal Minko, ko ji je zastala beseda.

— Kaj zato? je ogorčeno vzkliknila Minka. — To bo spravilo Lojzo od hiše! Nima več miru. In čuti, da tako zanjo ne bo več obstanka na Zavrhu. Sama mi je to rekla. Jaz pa tudi vidim, kako ji je to sitno. Poznam Lojzo. Ona se sramuje ... že zavoljo mene ...

— In vi mislite, Minka, in Lojza misli, da sem jaz tisti, ki je vse to zakrivil?

— Saj sem vam že povedala: S tistim dnem se je začelo! Vi ste gotovo našemu očetu nekaj podtaknili. Saj pravi Lojza, kako da ste jo ogledovali! je rekla Minka in bliskala vame s temnimi očmi in svetlimi zobmi. Huda je bila Minka.

Jaz pa sem dejal nato: — O, meni je Lojza močno všeč. Ne samo ženska Lojza, ampak tudi gospodinja Lojza. Pa recite, Minka, če ni ta Lojza res dekla-gospodinja, kot jo je treba iskati?

Minka je to pritrdila s pristavkom, da ima zelo rada Lojzo.

— In zato mislim, sem nadaljeval, — da bi se ta Lojza kot nalašč podala za gospodarico na Zavrhu. In bi to tudi zasluzila, s svojo skrbnostjo, svojo zvestobo in svojo ljubeznijo. Da, svojo ljubeznijo do vašega očeta, Minka, ki je Lojzi zapisana v oči. Vse nič ne poma-ga. Jaz pravim, da je stoprav ta Lojza in nobena druga poklicana, da se zgodi, da na Zavrhu ne izumrje rod Zavrharjev. In me zato le veseli, če so se vašemu očetu vendarle odprle oči, da vidi, kaj mu je Bog dal v hišo s to Lojzo!

Minka ni rekla nič, le s petami je nerovno vrtala v pesek. Jaz pa sem govoril:

— Pa če bi bil jaz Minka, dobra hčerka, ki ljubi svojega očeta in ga razume, kaj bi naredil? Prijel bi za roko očeta in prijel bi za roko Lojzo in bi ju sklenil. Kakor duhovnik pred oltarjem, tako bi naredil. Amen. Da bi spet zasijalo toplo solnce v hiši na Zavrhu, kjer je danes toliko mraza in mraka. Tudi za Minko.

— Lepo pa res znate govoriti! je rekla Minka, a s kaj nesigurnim, malodušnim glasom.

— Hudič zmeraj lepo govori, sem suho pripomnil.

Molk na klopci. Čez čas pa prestre Minka glavico in pravi:

— Eh, naš oče so vendar za to že prestari! Prevdarite no: oni so že 68, Lojza pa komaj 30.

— Kako ste smešni, oprostite, gospodična Minka! Sem se zavzel. — Poglavito je vendar srce, ljubezen, kaj starost! In baš med vašim očetom in Lojzo je pravo razmerje let; srednja, zreła, solidna doba pri enem kakor pri drugem, sigurno jamstvo za dober, srečen zakon. Pred 16 leti je 54-leten ameriški polkovnik poročil 18-letno miss. Danes je njej 34, njemu 70 let. A baš te dni sem bral, da je to še zmeraj najšrečnejši vseh zakonskih parov v Zedinjenih državah. Štiri otroke imata. Zakon z Lojzo bo vašemu očetu zagotovo podaljšal življenje za najmanj deset let in še sina bo ženin, ki mu ga bo rodila Lojza, dediča, naslednika na Zavrhu!

Minka ni prišla več k sapi, toliko sem govoril.

— In naj vam za zgled postavim še svojega prijatelja Nazifa, Turčina. Saj vi simpatizirate s Turčini, gospodična Minka, kakor sem slišal od vaše botrice tetke Lili. Torej moj Nazif-efendi, hodža, to že veste, Minka, po naše nekaj fajmošter-šomašter, ha: 70-letnik, pa si je korajžno vzel 17-letno devojčico, črnolaso, modrooko in ko srna vitko Emino. Pomislite! Pa ni niti bil Nazif tak korenjak kakor vaš oče, Minka, kajše: žaba! Ampak kakor rečeno, korajžen in ko dren, ko dren. Pa kako ga je imela rada mlada njegova hanumica, živoaka Emina. Nekoč sem ju presenetil na teferiču, kako se je stiskala k njemu in ga božala po licih. Ona je njega božala! To je zelo važno, gospodična Minka. In čez dve leti je črnolasa Emina belobrademu Nazifu podarila sinčka. Tudi to je zelo važno, gospodična Minka, ker turške hiše, veste, so obdane kroginkrog od visokega zidu in okna vsa zamrežena, tako da se ne more zlepa vtihotapiti kak rokomač. Ah, da, velika prijateljica sva bila z Nazifom, meni je zaupal in sem smel videti obraz njegove hanume. Drugače so Turčini strašno ljubosumni, ampak ta Nazif-efendi, on je bil svoj slobodnjaški, docela moderen Turčin ... z Kemal-pašo je bil navdušen. Bog ve, ali še živi? Dolgo let je tega ...

Zamislil sem se malo v spominih in prijateljica Nazifa in hanumico Emino; potlej sem se pa okrenil k Minki:

— No, kaj pa pravite zdaj, gospodična Minka? Kaj pravite zdaj?

Minka je samo pogledavala postrani name izza polzaprtih trepalnic, prav iz očesnih koticov ven, in se čudno smehljala. Izzivajoče.

— Kaj pravim? Pogledajte, kaj pravim! je rekla in — se prekrizala.

— Velja meni, Minka?

— Ne. Nazifovemu prijatelju!

— Tako, kak, sem dejal ravnodušno. — Torej bi bil hudič pregnan z Zavrha. Pa pojdivo dol na Sela. Kaj je tam novega, gospodična Minka?

Minka je molčala in se nekaj kakor sama s seboj borila; potlej je pa le spregovorila:

— Oprostite, če vas je užalilo! je rekla, in njena roka se je dotaknila moje.

Saj pravim, dobrega srca je Minka. Tako je bil zdaj tam na klopci v tivolskem parku časno sklenjen mir in Minka je pripovedovala:

Kako je tetka Lili zdaj zmeraj vesela. Tolikrat sedi pri klavirju in prepeva. Preje ni nikoli. Pa to bi še ne bilo nič, če je tetka Lili zdaj naenkrat bolj vesela, ampak to je tako čudno, da — — Dolgo je potrebovala Minka in rdečila je je zalivala, preden je spravila ven, da ji tetka Lili zdaj naenkrat brani njega, Jančeta, ko je bila vendar prej tako zavzeta zanj ...

To je presenetilo tudi mene. Mogoče pa, hm, o trgovčevem sinu mi je nekaj bila omenila tetka Lili, kako da je zaljubljen v Minko in bi tudi njegovi starši radi videli, če ... Da ni morda od te strani kak vpliv na tetko Lili?

Minka pa je odločno stresla glavico.

Ne. Grundnovi niso tetki Lili nič simpatični, preveč skoparska hiša. In se je zgodilo to še isti dan, ko sem bil jaz na Selih; zvečer je poklicala tetka Lili Minko k svoji postelji in ji naredila tako strogo pridigo. Niti misliti da ne sme več na tega Jančeta! In se je tako hudovala na Zavrharja, da ga je sploh pripeljal v hišo.

Vsa preplašena je bila Minka in ni si mogla tolmačiti tega nenadnega preokreta pri tetki Lili. In je sitotica pravzaprav radi tega šla do mene. Jaz pa sem še manj vedel, kako in kaj. Nisem mogel dati ne pojasnila ne sveta Minki. Res, čudna zadeva s tem Jančetom, čedalje bolj zamotana ...

Za očetove prepovedi, saj zanje se Minka ni dosti zmenila, oče so čudni in izpremenljivi kakor vreme, ampak tetki Lili je Minka brezpogojno pokorna.

In je zato tudi vzela prejle slovo od Jančeta. Zalosten je bil in da pojde po svetu, je dejal. Nič več ga ne veseli življenje v domačiji.

Uboga Minka! Vsa potrta je ždela zdaj poleg mene, niti kaditi se ji ni več ljubilo. In je zapirala oči, menda da bi jaz ne videl, da so solzne.

Rumeno jesensko solnce je posijalo čez klopci, in Minkine lepo oblikovane noge v svilnatih nogavicah so se svitile kakor pozlačene. Od nekod je priletela osa in sedla Minko na koleno, bogvezakaj. Gledal sem oso in se spomnil na gada, ki je Minko usekal v koleno. Dal se ji to še pozna? sem premišljeval.

Prešmentani fant! Ta se je pa zapilil Minki v srce!

— Rad bi poznal tega Jančeta, sem mrmral, zroč v oso na Minkinem okroglem kolenu.

Minka se je zdramila in naglo potegnila krilce na koleno. Osa je odletela.

— Čas je že, je zdaj rekla Minka in vstala s klopci.

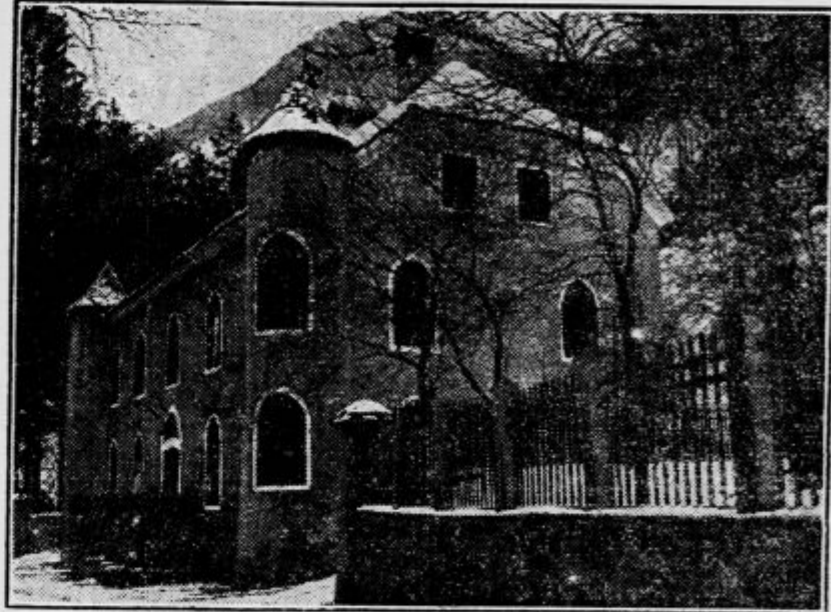
Dejal bi, da je bil res že čas. (Nadaljevanje prihodnje nedelje.)

Josip Fr. Knaflič.

Gradič Prusnik v Zasavju

Skrozi romantično, ozko in strmo sotesko, v katero gledajo in strmijo osiveli skalni grebni motreč svoja naravna lica v mirni modrini Save, skrozi to tiho zasavsko vrzel zabobni, zablizga vlak in pušča za seboj sivo metlo dima. Od prijaznega selišča Save na njenem levem bregu in dalje proti Zagorju je najbolj živla, štirinajst kilometrov dolga vrzel. Tu ni videti prijazne cerkvice na hribočku; če za hip smukne mimo daleč

sestoječ obrambeni nasip, vrhu njega pa 112 m dolg in 3,2 m širok vlačilni pot. Francoska okupacija ilirskih dežel je mnogo doprinesla k zboljšanju plovnosti rek sploh. Zenijska častnika Bello-net in Valepis sta po nalogu vlade prepotovala vsvo savsko cesto od Črnuč do hrvaške meje v svrhu proučavanja. Generalni intendant Dauchy je 1810 določil brata Franca in Jožefa Münzla, da sta pod Prusnikom odstranila nevarno

na obzorju poljsenska cerkvice, prijazno selce Renke, tedaj je to samo hip, vse drugo je štirinajst kilometrov dolga, strmo v nebo kipeča skalna stena, veličastna, pozimi bela, poleti sočnozelená. Kakor je vsa soteska samotna, tako samotni je tihi gradiček Prusnik na desnem bregu vode, opl ure peš od zagorske postaje, iz vlaka ga zagledaš že po par minutah vožnje proti Trbovljam.

Bilo je v tistih časih, ki jih je gledal še Valvazor. Sava je neugnano drvela skrozi ozko sotesko, brzela čez slapove, se grizla v skaie, ki so se zrušile v strmih pobočjih v strugo. Čolnarji so v smrtni nevarnosti kmarili svoje čolne po divji vodi. Pravi Valvazor, da se pri Savi uresničuje pregovor: »Enako se rado z enakim oružjem« kajti res se ni bilo tiste čase mogoče voziti po Savi v drugačnih čolnih, kakor v svinjskim koritom podobnih, iz enega debla iztesanih. (Savansko Sau - svinja). Iz Hrvaške, Stajerske, Dolenjske je šla takrat nevarna vodna pot proti Ljubljani, z drogovji, vrvmi, voli in ljudmi, ki so vlekli težke tovore proti toku. Še poprej, v daljni davnjini so brodarili tudi Argonavti, Jaron z zlatim runom, rimske legije.

L. 1737 se je v bližini današnjega Prusnika utrjala gora in deloma zajela tok reke. Voda je zaradi tega drvela na onem mestu s hitrostjo 3,5-4,8 m v sekundi. Hitro je bilo treba odstraniti oviro, Inženir Dürchlasser je postavil 450 m dolg in 8-9 m visok nasip, ga podprl s piloti na vrhu je uredil tlakovan vlačilni pot. Iz reke je odstranil kamene, razširil je s tem prosto plovno pot v dolžino 20 m in širino 9 m. Da je tovor 250 centov mogel prevoziti to novo napravljeno pot je bilo treba vpreči 2 para volov in 8 moč. Istočasno so bila izvršena razna druga regulacijska dela v Savi med seliščem Savo in Zidanim mostom. Vzdrževanje savske proge je imeo namen vsvariti trgovske vezi med Ogrsko, Hrvaško, Slavonijo, Srbijo in Jadranskim morjem. Nadzorstvo je bilo poverjeno Antonu Hauptmannu. Da se je dvignila varnost savskega prometa je odredil, da se ima na obeh bregovih reke posekati primerno širok pas gozdov. Namestili so se tudi varnostne straže. V svrhu kritja stroškov je bila 30. IV. 1738 ustanovljena v Ljubljani komisija, ki je določila tarifo za vsak večji obremenjen čoln po 2 gl. Da je bila pa omogočena točna davčna kontrola, so bili postavljeni ob progi kontrolni organi. Ti so bili nastanjeni v Litiji in v Prusniku, kjer je bila v ta namen sezidana mala hišica.

Poleg običajne tarife so prusniški mitničarji pobirali še posebno pristojbino za vzdrževanje prej omenjenega kanala. Znašala je 20-40 krajcarjev na tovor in čoln. Ker so pa obrežna vlačilna pota uporabljali tudi drugi pešci, je odločba 30. avg 1766 tudi tam predpisala mitnino. Koncem 18. stoletja se je savska plovba zelo dvignila. Otvorili so mitnice še drugje ob Savi, tako med drugimi na Jesenicah, v Rajhenburgu, Krškem in Zagorju. Kmalu je vladal razširila prusniško mitnico s tem, da je sezidala večje hleve za vole, ki so se čolnarjem oddajali z vprego vred v najem.

Vožnja naloženih čolnov od Krškega do Zaloga, torej proti reki, je tisti čas trajala osem, nazaj pa šest dni. Čolnarji so dobili za cent blaga 11, za vedro 11½ krajcarjev, za nakladanje in raztovorjenje 25 goldinarjev plače. Ker je večkrat prišlo do raznih sporov, je vladal v Prusniku ustanovila plovbišeno razsodšče ki je bilo podrejeno okroglenemu uradu v Ljubljani s tem je Prusnik zadobil odločilni pomen. Koni istočasno so bila otvorišna tudi blažovna skladišča v Zalogu, Krškem in Sesku. Čijih upravitelji — srediterji — so bili podrejeni predstojništvu v Prusniku. Ko je 1788 izbruhnila turška vojna in je 1789 napovedala Francija vojno Italiji, je zanimanje za savsko progo še narastlo. Začeli so sistematično z regulacijo reke. Naiveč dela je tu napravil inženier Jože Samuel Dolac drugič del je pri Prusniku 1781 napravil na desnem bregu nov iz masivnih kvadrov

čeri iz reke in postavila 272 m dolg in 3 m širok valolom ob desnem bregu. Tako je nastal popolnoma varen 6,3 m širok plovni kanal. Takratni generalni intendant ilirskih provinc je 25. Jul. 1811 ustanovil prvo zavarovalno družbo za čolne in ladje savske plovitbe. Temeljni fond je znašal 100 akcij po 150 frankov. Zavarovalni prispevek je bil določen na 150 fr. za čoln. Ker se je kmalu dvignila varnost ob savski poti, je okrožnica od 31. I. 1835 razrešila carinarne in mitnice, da so ostale le v Zalogu, Radečah in Prusniku. Najtežavnejši in najbolj zanemarljen je bil pot med Remkami in Zagorjem. Sele po letu 1840 je bil tu s podporo cesarske zbornice napravljen zasilen vlačilni pot. Ime — cesarska kamra za oni del pota — je še danes v rabi med domačini. To je on del nevarne zasavske poti, kjer se je pred kratkim ubil dimnikar iz Višnje gore — četrti žrtev na tem kraju.

Ko pa je 1848 zapuhala ob levem savskem bregu prva lokomotiva, je čolnarstvu udarila zadnja ura. Ščasoma je utihnil krepki — »tihat« volovskih pri-gamačev, je porastel pota plevel in tudi v Prusnik, ki je živel in raste! v Savo, tudi tja se je naselil mir. Malo prstavo je vladala oddajala v najem. Domačini trdijo, da sta na tej pristavi dalje časa živela dva Prusa in da je dobil današnji gradič po njih ime. Označka »Na jez« se gradišča drži že od nekada. Prihaja od tal, ker se ob nizkem nivoju Save v poletju zamore zelo dobro razločiti temna, par peči široka ploskev, ki sega izpod gradiča na nasprotni breg. Najbrže je to ostanek kake zatvor-nice ali jeza iz rimljanske dobe.

Zanesljivo poročilo veli, da je po 1848 kupil Prusnik neki Paget iz Dunaja, prihajal je za par poletnih mesecev tu sem na oddih. Kmalu je prodal posestvece nekemu železniškemu uradniku Liederju. To je bil romantična in avanturistična narava. Kako se mu je posrečilo, da ga je posinovil francoski plemič Chevalier de Elle Vaux, o tem povestnica molči. Res je tudi da je bil sprejet med malteške viteze, da je svojih blestiči zunanosti enakovredno skrbel za povzdigo nekdanje mitnice je razvidno iz tega, da je dozdal lične stolpiče, uredil nasade in pota. Bil je kaj častihlepen, a poleg tega zviti, zviti zaradi malih denarnih sredstev, ki so mu vedno uhajala izmed kavalirskih prstov. V Zagorje se je pripeljal vedno v II. razredu, v istem je odhajal, v Zidanem mostu pa izstopil, kupil histek III. razr. in se peljal dalje. Kam se je udrl ne ve nihče, najbrž se je kaj sodišču zameril. Sedanj lastnik je g. Pavel Potiorek. Gradič je kupil 1897, kjer v tilnem kotu preživlja s svojo malo družinico naše dneve. Zadnjč sem ga obiskal. Po neveseli, želj in bojev polni mladosti se je umaknil v tiho zatišje, med šumotanje Save, pod kumljanske griče. Bil je mlad, nadarjen dijak, dosegel je inženjersko diplomu, nekega dne mu je odrekel vid, zdravniksi so mu pripravili absolutni mir in tako se nehla ono, čemur pravijo ljudje lepa bodočnost. Samotne ure mu krajša knjiga, strokovna, gospodarska, kajti eno oko vidi še solnčno luč, a to prav slabo. Kljub vsem težavam je ohranil blago srce. Sicer Nemeč, čuti z nami govori sicer ne, razume pa dobro naš jezik.

Ko sem bil zadnjč na obisku mi je z dobrim in srečnim smehom na obrazu dejala njegova soproga:

»Sedaj bomo pa kmalu videli solnce.«
»Ali ga morda ne vidite, saj vendar tudi vam sije.« sem začuden odvrnil. Potem mi je pojasnila, da se morajo posloviti od njega vsako leto za dva meseca. Ves ta čas ne zadene solnčni žarek njihove domačije. Za hribe se skrije 20. novembra, prikaže točno 20. januarja. Takrat je praznik v tilih sobanah. Na vzhodno stran zastrmi tri nare hrepenečih, samotnih oči — tudi hčerka živi v hiši — in čaka na prvi žarek ki ga nošje dobro solnce izasa vsakih grebenov.
Am!

Spominjajte se slepih!

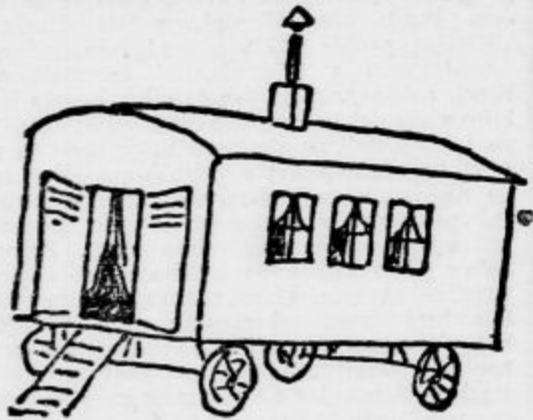

M L A D O J U T R O

Karin Mihaljević: Bibi gre po svetu

Navadno vpraša Bibi očeta za svet, kadar bi rada šla na kako potovanje. A časih se vendarle zgodi, da oče na blizu ali da ga v pisarni ne sme motiti, in tedaj lahko nanese, da se odpelje z vlakom ali na kmečkem vozu ali stori kaj drugega, za kar nima dovoljenja. Dobro ve, da to ni prav, in piše domov, da ne bi bil njen dragi, ljubljani papaček v prehudih skrbeh. V pismu, ki pride zdaj, pripoveduje Bibi, kako se je odpeljala v goljavo, ki leži sredi Jütlandije in kjer je vse veliko bolj po starem nego v mestih.

V Bibinih pismih vse mrgoli risb, ki jih je sama napravila. Večina risb v teh zgodbah so take risbe iz Bibinih pism. Človek bi skoro mislil, da se je Bibi rodila s svinčnikom v roki. Nič ji ni mar, če strada pod dne ali kar ves dan, kadar nima denarja s seboj ali kadar je izgubila svojo torbico; brez svinčnika pa ne strpi in ne strpi. Kar v prstih jo ščema, če kaj zagleda. Če ne bi imela svinčnika pri sebi, bi najbrž s kako šibico črtala svoje risbe v tla ali pomočila kazalec v vedro s katranom in ga rabila namestu čopiča. Bibi je prav gotovo rojena za risanje in če pojde vse po sreči in jo bomo mogli spremljati na kasnejših potih njenega življenja, bomo najbrž tudi zvedeli, kaj bo postala. Morda bo pa tudi samo — graščakinja na velikem gradu! Pa o tem še nikar ne govorimo. A če Bibi v svojih pismih ali ono besedo malce napak zavije ali tu pa tam pozabi kako veljico, zato še ne smete misliti, da je lena ali neumna. Samo — tako rado se zgodi, da človek, ki mu gre ena stvar izvrstno izpod rok, v drugi stvari ni bogve kaj odlični. Odrasli ljudje tega ne razumejo, tem bolj pa otroci — zakaj otroci razumejo vse veliko bolj od velikih ljudi.

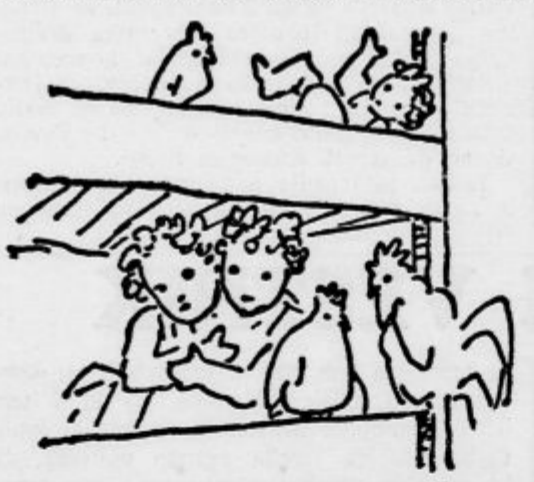
In zdaj preberimo Bibino pismo z goljave.

Ljubi papaček!
Nikar me ne daj razbojnati in tudi mrtva nisem, nihče me ni povozil niti me ni ugriznil stekel pes, čeprav bi rada ker bi potem prišla v pastorijski zavod, kjer zdravijo stekle pse da ne umreš, če te kateri ugrizne. Tudi v vodo nisem padla in utonila. Skoro bi ti bila takoj pisala, pa sem imela premalo denarja in sem kupila zanj cukra

zdaj pa pošljem pismo brez znamke saj te poznajo na pošti.

V šoli smo imele nekaj strašno pustega o križarskih vojnah, ali si ti kdaj imel kaj o križarskih vojnah papaček, in tedaj sem zaspala in sem morala pred vrata stat, a na dvorišču je bil lajnar in jaz hop na okno in mi je povedal, da je za mestom pet ciganskih voz in tako sem splezala dol in stekla tja. Vseh pet jih je stalo tam, vsi so bili zeleni, a ker sme slišala, da tako radi kradejo otroke s plavimi lasmi, ki morajo potem umetnijske uganjati, sem si v kovčnici izposodila perilino vrv (pa sem pozabila vprašati za dovoljenje ko sem imela tako malo časa in saj so tako samo tri srajce visele na njej, tiste sem obesila na plot) in potem sem dala konec gospe Jochumsenovi veš, ki prodaja gorčico in lika ovrtnike ravno nasproti ciganskih voz in sem rekla, da naj me čez pet minut potegne nazaj da me ne ukradejo. Vrata so bila odprta pa sem šla noter. Strašno smešno je bilo, v spalnici so kuhali kosilo in kure hodijo po posteljah in otroci spijo v takih predelih drug nad drugim prav kakor v jedlini štrambi. Otroci so vsi čisto rjavi in črni od same svinja ... saj res, tako ne smem reči, tak od nesnage pa olkele tudi nimajo skoraj nobene tako kakor zamorci v Afriki, a zdaj pa le mislim da ne kradejo samo otrok ampak tudi zlate križce zakaj jaz sem svojega v šoli še imela okoli vratu potlej ga je pa kar mahoma zmanjkalo, takoj potem ko mi je mož zavezal baršunasti trak, čes da se je odvezal. Rada bi bila da bi me nekoliko ukradli in bi videla kako je, a tedaj je gospa Jochumsenova potegnila za perilno vrv zakaj pet minut je bilo že minilo in stol s štruklji ki so bili v umivalni skledi se je podrli ošteli so me po cigansko da je bilo groza poslušati in pljuskali vodo za menoj.

Ravno sem hotela domov, a tedaj je mahoma tako lepo zadišalo po resju in eden izmed tovornih voz je bil odprt, »Hald« je bilo napisano na njem. In Hald stoji vendar sredi goljave, kjer je toliko kač in resja. Prav za prav nisem hotela, papaček in strašno mi je žal, da se je vlak odpeljal ko sem bila v njem. Zobno ščetko imam s seboj, zakaj to nosim zmerom v žepu, ker ti praviš, da si samo navadni ljudje ne čistijo zob po dvakrat na dan, zjutraj in zvečer, navaden človek pa jaz nočem biti. Zato. Nekdo mi je rekel, da je plovec dober če hočeš spraviti svinjar ... ne. oprostite nesnago z rok. Papaček tako žal mi je, ker poš v nedeljo sam, tako strašno žal, a v živinski voz nisem stopila ker si rekel da ne maraš imeti vse hiše polne mričesa, zato ne dišim po gnoju in bolhe kar

jih imam, so iz postelje, ker ležimo na slamni ali pa tudi od kur, ker tako strašno pikajo kakor vse kurje bolhe. Zanesljivo piši gospodični Fagerlundovi (samo ne pozabi napraviti naslov, šolska voditeljica, drugače bo skočila iz kože) da ležim v postelji in imam hudo vročico gotovo bo legar ali škrlatinka in tudi doktorju Möllerju reci da mora tako povedati.

V tovornem vozu je bilo tako silno vroče da sem se vsa spotila in bala sem se, da me ne bi strojevodja Larsen zašpeal in domov poslal in zato se nisem upala iti k njemu ampak sem zlezla skozi lino na streho med tem ko je vlak drdral naprej, ali nisem imenitno napravila? pa tega ne storim nikoli več ker potem sem slišala da je smrtno nevarno ker bi utegnile brzozjavne žice odtrgati človeku glavo, a jaz sem se vlegla še ganila se nisem v zrak sem gledala in ugibala, mimo česa se vozimo. Niti počrna nisem preveč, nekoliko pa sem seveda.

A misli si papaček, v Langaai je voz obstal zakaj dalje ni šel ker je bil tovorni voz in ga je bilo treba šele naloziti za Hald. A tedaj sem smuknila na drugi tir in v vlak proti Viborgu zakaj sprevodnik je moj prijatelj in sem se peljala v tretjem ker sem bila izgubila klobuk in je bila obleka strašno raztrgana, sama ne vem kako, a to bo že Jensina zašla še bolje nego mi je kmetica. In v tretjem razredu so bili sami kmetje, ki so igrali durako to je nekaj na karte. V goljavo so bili namenjeni na neki pogreb in tedaj sem rekla, da se tudi jaz peljem v goljavo na pogreb. Tedaj je eden izmed njih dejal, da se lahko peljem z njim a samo z volni in tega še nisem nikoli poizkusila. Dva velikanska vola s takimi rogi, in to je čista resnica. In smo se peljali po goljavi, kar naprej, pa poti je bil seveda pesek in nič reja in škripalo je kakor črevlji, ki niso plačani in metallev ni bilo nič manj kakor mah pri peku Nielsena.

Mož kamor smo bili namenjeni na pogreb je bil umrl zaradi krompirja ki mu je bil zašel v napačni požirnik, zato je pazi papaček, in tako velik pogreb je bil, da si ne moreš misliti. Žena je imela toliko posla s kuhanjem, da niti ni vprašala kdo sem.

(Dalje prihodnjč.)

Gustav Struša:

Živžav

Zivel je mladi vrabec Živžav. Bil je zelo živahen in vesel. Vedno je letal okoli in kričal: »Živ-žavi!« Zato se ga je prijelo to ime.

Na cesti je razsajala burja in se borila s snegom, ki je divje naletaval. Na mejič je čepel Živžav in opazoval snežene kosmiče. Zeblo ga je. Snežinke so mu pa bile tako po godu, da kar odletel ni hotel.

Napoved se je vrabec vendar naveličal. Zletel je pod streho, kjer je zneždiła njegova družina.

»O, kako si lep! Čisto bel si!« je pozdravila vrabca njegova sestričina, vrabčija čivka.

»Ali res? Da sem lep? Pogledaj no, pogledaj!« se je vzradostil Živžav. Že se je zbudila domišljajnost v njegovem drobem srcu.

»Poglej se!« mu je svetoval bratec Čivčič. Povabil ga je na živo podstrešje, kjer je ležalo med staro šaro ubito zrcalo.

V dežju, vetru in snegu

NIVEA-CREME

Veter in slabo vreme, mrzloti in vlažnost odvzemajo vaši koži trajno za kožo važne hranilne sestavine in posepujejo s tem prerano nagubanost obraza. Vaša koža pa potrebuje svežega zraka. Tu vas varuje NIVEA-CREME pred neugodnimi vremenskimi vplivi. Samo NIVEA-CREME vsebuje EUCERIT. Ta obvaruje nežno kožno stančiče osušnja in prepreči nastajanje gub in rug. — Doze po 3, 5, 10 in 22 Din. — Tube po 9 in 14 Din.

NIVEA-CREME pritrkne v kožo in ne ostavlja nikakega bleka.

Trgovina v Jugoslaviji:

P. BEIERSDORF & CO., d. o. o. z., MARIBOR, Meljaka cesta 36

Vrabček se je v njem ogledal. Res je bil lep bo!

»Rad bi vedno hmel tak kožušček!« je dejal in zletel med svoje tovariše.

Sneg se je pa kmalu stajal na njegovem hrbtu. Ko je spet poletel k zrcalu, je videl, da je rjav kakor vsi njegovi bratci.

Živžav se je znova pognal v sneženi metež.

»Tako dolgo bom ostal na snegu, da se me popolnoma prime njegovi beli plašček, saj sem tako lep v njem!« je čivkal vrabec in hotel sestiti na živo mejo.

»Poglej mene! Kako sem lepo snežno bel! Iz samega snega sem narejen. Kar k meni pridi in mi sedi na ramo! Snega je dovolj!« je začel vrabec sneženega moža, ki je stal za hišo.

»I, saj res!« je zakričal Živžav in cletel k sneženцу.

»Kar pri meni ostani, bo krajši čas!« je dobrodušno menil bel mož in pomežiknil s svojimi ogljenimi očmi.

»Ali bom ostal vedno bel?« je poizvedoval vrabec.

»E, bel boš pač postal, če boš dolgo na snegu. Bel ostal pa ne boš nikoli!« je začel odkritosrčni odgovor.

»Hm, hm! E, kaj bo vedel ta sneženi meh, ki samo tu za hišo stoji s staro metlo v roki in gleda predse kakor bi bil vso modrost iz rešeta popil! Mi vrabci smo modrejši! Mi letimo okoli in kaj vidimo! Ta starina pa tukaj čepi in čaka smrti!« je modroval vrabčič.

Sneženi mož je molčal. Kar je vedel, je bil povedal. Zdal se je mirno zagledal v zimsko pokrajino pred seboj. Z dovoljenjem je bil. Čez noč je padlo toliko snega, da je mož ne vede zravel kar za pol pedl.

Vrabec je nekaj časa mirno čepel. Sneg mu je bil že popolnoma pobelil hrbet. Vse hušji in hušji mrzav ga je stresal, vendar je vztrajal.

Se onkrat se je oglašil sneženi mož. Njegove oči so dobrohotno pogledale vrabca, ko je počasi izpregovoril:

»Trma ptičja! Ubogaj me! Bel ne boš ostal. Pač pa lahko zmrzneš tu na menj. Vidiš, meni mrzav dobro dé, a tebi škodi. Vrni se med svoje domače, če je čas!«

Živžav se je nejezi:

»Zdal me pa še oroč podiš? Dobro, pa pojdem!« Zletel je na živo mejo.

Sneženec mu ni odgovoril. Vsať hna svojo pamet, je pomislil s svojimi mrazimi možgani.

Trmast ptiček je dolgo čepel na možici. Mrzav ga je kar stresal. Mislil pa je samo na lepo belo suknjico, ki jo bo nosil in vztrajal je.

Zazdelo se mu je, da je suknjica že tako debela, da ga kar teži.

Počasi mu je postalo toplo. Začutil je trudnost. Sklonil je nekoliko zadremati. Zapri je oči.

Drugi dan pa je videl sneženi mož vrabca mrtvega na tleh. Lmel je popolnoma belo suknjico, ki je bila pramrznila nanj in ga je stala življenja.

Dokler Vi spite dela Darmol

Evečer pred spanjem vzemite Darmol, pa se boste jutri zjutraj prebudili sveži in zdravi. Morate torej vedeti, da Vam nemu slabemu spanju, nervoznosti, glavobolu in bolečinam v krčkah, kakor tudi izpuščanjem po koži Vaših otrok je samo posledica zaprte stolice. — Zato je Vam in Vašim otrokom potreben Darmol, čokolada proti trdi stolic, katere deluje blage in sigurno. Zahtevajte posebno Darmol, ker edino Darmol da Vam in Vašim družini željno olajšanja.

1 škatla zadostuje na 20 do 30kratno porabo.

ODDIH NA ADRIJI

ORIKVENICA: HOTEL MIRAMARE.

Soba in penzija 75-90 Din. 10% odkup napitnine. Prospekte in pojamla daje Putnik, Ljubljana, telefon 24-72. 1434

Sivko

Volčji roman

Sivko je hotel tja, kjer je bilo svetlo. A že ga je urznilo na vrat. Sivko je poskočil in padel nazaj. Vkljub bolečinam se je pobral, se obrnil, kolikor je mogel, in jel na vso moč vleči za vrv. Koža se mu je gubančila za uhlji, a nova ovrtnica je bila tesna in vrv močna, da nikoli tega.

Tla so zaškripala. Sivko je videl, kako so se bližali škornji, ter zaduhal moža in začul njegov glas. Pest se je spustila nizdol in potrkala po vreči.

»Na mesto!« je kričnil glas. »Sivko, na mesto!«

A Sivko ni razumel. Tedaj ga je pest zgrabila za tilnik in ga potegnila nazaj na vrečo, in nato je prišla druga pest in ga od zadaj potisnila nanjo.

»Na mesto!« je ponovil glas.

Sivko je v svojem nemiru vstal. Pest ga je srdito potisnila na vrečo.

»Na mesto!« je zagrmel glas.

Sivko je razumel: »Na mesto!« je pomenilo, da mora ležati na vreči. A nraga ni prav nič mikalo, da bi ležal; hotel je tja, kjer je bilo svetlo. Toda pesti in škornji so bili še vedno pri njem. Sivko je ostal na vreči.

Mož je prinesel skledico in jo postavil nekaj korakov od Sivka na tla. Iz skledice je dišalo po jedi. Sivko je bil lačen. Hotel je k skledici, a tisti mah ga je spet trznilo za vrat.

»Fej!« je kričnil glas. »Na mesto!« Tu je stal Sivko in tam je stala kleda. Sivko je vlekel za vrv.

»Fej!« je klical glas. »Na mesto!«

Sivko je zlezal nazaj na vrečo. Tedaj je mož postavil skledo predenj in glas je velel:

»Vzemite!« Sivko je šel k skledi in jedel.

Mož, ki je dišal po vrvi, se je oddaljil. Sivko si še ni mogel predstaviti vrvi; duh, ki ga je imel ta mož, je pomenil — vrv.

Mož je vzel vrv v roko in je šel. Sivko je moral z njim. Upiral se je, pa ga je vlekel.

»K nogi!« je rekel glas.

Škornji so stopali dalje, zmerom dalje. Sivko je napravil tri korake in vse je bilo dobro.

»K nogi!« je rekel glas.

Sivko je je navadil: »k nogi!« je pomenilo, da mora hoditi zraven levega škornja, zmerom natanko zraven levega škornja. Mož je šel zdaj iz hiše. In zmerom je moral Sivko stopati zraven levega škornja.

Vrnila sta se.

Sivko je šel v kot k svoji vreči. Mož je prinesel skledico, v kateri je bila jed. Sivko je stekel k njej.

»Fej — na mesto!«

Sivko se je potuhnil.

»Na mesto!«

Sivko je šel k vreči.

Cez nekaj časa je glas velel:

»Vzemite!«

Od tistih dob je Sivko vselej čakal, da je glas velel: »Vzemite!«

Cez nekaj tednov je storil Sivko vse, kar je ukazal glas moža, ki je dišal po vrvi.

Ta mož je bil mogočen mož. Kadar je bil blizu, si ga slišal, duhal si ga in čutil. Stopil je v sobo; njegovih škornji

so grmeli. Od tistega trenutka je bilo vse njegovo: oči so bile njegove, nos je bil njegov, noge so bile njegove. On je ukazal, da jej. On je ukazoval, da ne jej. Ukazoval je, da pridi. Ukazoval je, da pojdi, da sedi, da leži — vse.

Vrgel je škornje v kot in svoje mogočno telo na staro zofo, do so vzmeti kar zajecate. Nato je ležal in molčal in treba je bilo čakati, kaj bo. Navzočen je bil zmerom, tudi kadar je spal.

Sivko ga je bil enkrat ugriznil brez kakega vnanjega vzroka. Sivko je bil v sobi in moževa pest mu je ponujala leseno kozo in glas je ukazoval:

»Nosi! Nosi! Nosi!«

Sivko je bil voljan. A zdajci pa je v njem odmehalo kakor tikanje ure in je postal spet drugačno bitje. Nič več ni mislil na oči. Prerijo je videl. Svoje brate je videl pred seboj, kako so tekli

po snegu. Duhal je ovce.

Tedaj je Sivko hlastnil po moževi roki.

Ko se je to zgodilo, ga je obšlo, kakor da ga oči gledajo. Ustrašil se je in izpustil.

Mož ni umaknil roke, na kateri so se poznali odtiski Sivkovih zob. Molčal je. Ko je prešla minuta, je glas velel:

»Nosi!«

Sivko je vzel kozo.

17. poglavje.

Sivko ima dober nos, a nič navdušenja.

Serif je živel v Morrison-City. Hiša se je razlikovala od drugih po tem, da so bila okna zamrežena in da je imela veliko dvorišče. Dvorišče je bilo obdano z visokim plotom iz desk in zgoraj na plotu je bila bodeča žica. Serifova hiša je obenem služila za ječo.

City pomeni mesto, a na Divjem zahodu se tako imenujejo že štiri hiše, če stoji iz kakega razloga druga pri drugi. Morrison-City je bila zelo skromno mesto. Kakih dve sto ljudi je živelo tam, vstevši otroke; možki so delali na Morrisonovi farmi. Bili so poljski delavci, vozniki, nalagači, mehaniki, kuharji, pazniki, oskrbniki in stanovali so v hišah iz desk, valovite pločevine in katranove lepenke. Hedniki na glavni cesti so bili tudi iz desk in nekoliko vzvišeni, zakaj česta ni bila tlakovana in kadar se je tajal sneg in je spomladi deževalo, se je izpremenila v močvirje.

V mestu je bil kinematograf, prodajalna, v kateri si dobil vse: gumo za žvečanje, patentne hlačne gumba, sardine v olju in gramofonske plošče — in pivnica, kjer so preje pili whiskey; zdaj so

imeč tu samo sodavico, šumečo limonado in sladole.

Sumeča limonada ni posebno ugajala govodarjem in ovčarjem, kadar so ob sobotah s tedensko plačo v žepu prišli s farme v mesto. Časih so s samokresi streljali na steklenice.

Pri taki priliki so se vselej odprta vrata in na pragu je stal serif, visok in širokopleč, in eden njegovih psov mu je stal ob levici. Tri pse je imel s Sivkom so bil zdaj štirje.

Drugača za drugim je grabil govodarje za vrat in jih s samokresi vred zmetal na ulico, kjer so bile njihove kljuje privezane h kolom vzvišenega pločnika. Ni jim ostalo drugega kakor odjahati domov na farmo.

In kadar je hotel kateri kaj onegaviti s samokresom — taki, ki Serifa še ni so poznali, so časih poizkusili — je bil pes hitrejši od njega in je prinesel njegov samokres gospodarju.

Serifove pse so občudovali kakor čudežne živali. Seriff je imel vsak dan večje z njimi in kadar je bilo to pod milim nebom, so ljudje prihajali gledat.

Serif jim ni brnil; saj je bilo dobro, da so se naučili spoštovati njegove pse.

Začel je s prinašanjem: to so znali psi tako rekoč spé. Seriff je vrgel svoj klobuk v vodo, vrgel je žepni nož v grmovje, vrgel kamen čez plot — in v naslednjem trenutku so mu ga psi prinesli nazaj, sedli so in na povelje: »Daj!« so mu položili prineseno stvar v roko.

Seriff je položil svojo listnico na cesto. »Pazi!« je velel. (Dalje prihodnjč.)

O najstarejših Indoevropskih

Senzacionalne najdbe in razkritja češkega učenjaka

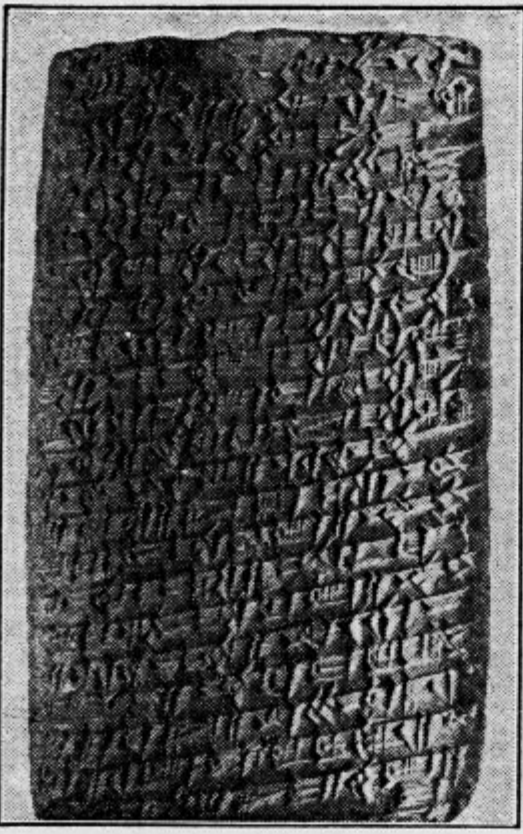
Davno pred svetovno vojno so odhajali v Mezopotamijo, Egipt in v zadnjem času zlasti v Malo Azijo arheološke ekspedicije s celega sveta, učenjaki, diletanti in trgovci, ki so stikali po dragocenih starinah. Rezultati izkopavanja v Malo Aziji so postajali od dne do dne bolj zanimivi in dokazovali, da je poleg egiptске kulture, ki je v celoti znana, babilonske in asirske obstojala v nam

demie des inscriptions) obsežno poročilo o svojih najnovejših razkritjih. Posrečilo se mu je namreč prečitati na eni izmed tablic prastari hetitski napis, ki ima za najstarejšo zgodovino Male Azije ephalni pomen in katerega se doslej še nikomur ni posrečilo prečitati.

Profesor Hrozný mi je povedal o tem svojem razkritju tole:

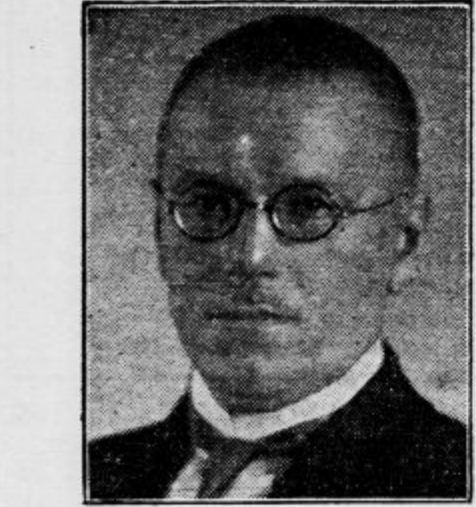
V III., morda celo v IV. tisočletju pred Kristom je živel v Malo Aziji narod, ki se je imenoval Hatiti, bil neindoevropskega izvora, in se je priselil najbrže s Kavkaza. V III. tisočletju so se priseljevali od vshoda v Malo Azijo korak za korakom Babilonci, za njimi pa Asirci in so si pokorili Hatite. Tako so končno nad vso Malo Azijo zagospodovali Asirci. Toda okrog leta 2000. pred Kristom se je naenkrat končalo to asirsko gospodarstvo z naglo katastrofo. To katastrofo je povzročila invazija tujega naroda, ki je prišel z zapada. Ta narod ne more biti drugi, kakor indoevropski Hetiti, katerih govorniki je profesor Hrozný rekonstruiral. Profesor Hrozný domneva, da so prišli ti Indoevropci v Malo Azijo okrog leta 2000. pred Kristom in sicer preko Bospora s skrajnih meja današnje Ukrajine. Njih predstraže so bili takozvani Luiti, ki so že pred približno 500 leti pridrli v Malo Azijo in se polastili jugovzhodnega obrežja. V jezikovnem oziru so Luiti in Hetiti bližnji sorodniki.

Gori navedena glinasta tablica, ki jo je prečital profesor Hrozný, je bila last hetitskega kralja Anitaša in ima zato izredno znanstveno vrednost, ker jasno in odločno dokumentuje, kako se je izvršila preselitev Indoevropečev iz njihove pradamovine v Malo Azijo. Na čelu izseljencev ni korakal en sam voditelj, marveč narod zavajeval je se je razdelil v več vojev in vsak voj je imel svojega voditelja. Voj za vojem je prihajal v deželo in se polastil mesta za mestom. Okrog teh mest so plemena snovala lokalne mestne države, ki so bile druga od druge neodvisne. Tako okoli leta 2000. pred Kr. so vladali posamični hetitski kralji v mestih Kuššara, Nešaš, Hatušaš in Zalfa. Ti indoevropski kralji so bili v neprestanih borbah drug z drugim in so se borili za hegemonijo nad vso Malo Azijo. Središče Hetitov je bilo najbrže najprvo v mestu Kuššar, ki je bilo najbrže današnje turško mesto Gjur Kalessy, jugozapadno od Angore, pozneje Nešaš (Nyssa) južno od reke Kizilyrme.

Zgana tablica s klinonapisom v hetitskem jeziku

Okrog leta 1930. pred Kristom se je posrečilo kralju mest Kuššara in Nešaš, Anitašu, da je zavlada nad vso Malo Azijo in tako je nastala indoevropska vevsila, največja država v srednji Aziji. Veliki kralj Anitaš je proglasil za prestolico svoje države mesto Nešaš. Profesor Hrozný dokazuje iz napisov, da se narod, ki ga imenujemo Hetiti, nikdar ni tako imenoval in da je to ime dočela krivo. Moderna veda je doslej razločevala Hatite, najstarejši neindoevropski maloazijski narod, ki je živel še pred Asirci, od indoevropskih Hetitov, toda Hatiti in Hetiti so po mišljenju profesorja Hroznega eden in isti narod, a ti, ki jih je veda nepravilno krstila, z

Prof. dr. M. Hrozný

dosedaj takorekoc neznan sivi pradobi, tudi visoka kultura v Malo Aziji davno prej nego so nastopili v zgodovini Grki in šele nekaj sto let za njimi Rimljani. V muzejih v Londonu, Berlinu, Parizu in Carigradu so se naglo gromadili veliki zakladi iz izkopavanja v Malo Aziji in učenjaki so iz najdb rekonstruirali novo življenje in čitali prastaro zgodovino človeštva. Svetovna vojna je sicer ustavila to živahno delovanje, toda še z večjo gorečnostjo so se znanstveniki sedaj po vojni lotili tega dela.

Bile so to v prvi vrsti ephalne najdbe in izkopnine arheologa H. Winklera v Boghaz Kōju, vzhodno od Angore, ki je razkril bogate državne arhive hetitskih kraljev. Ti arhivi so obstojali iz več tisoč glinastih tablic, popisanih s klinonapisom v dosedaj neznanem jeziku, ki so ga učenjaki krstili za hetitski. Sprva se ni dalo dognati niti kakšen je ta jezik, niti katerim drugim jezikom je soroden in kateri narod je prebival v teh krajih.

Pri teh raziskavanjih je že pred vojno sodeloval sloveči mladi češki arheolog in orientalist, profesor praškega vseučilišča dr. Miroslav Hrozný. In prav njemu se je posrečilo razrešiti »hetitsko uganko«, prečitati napise, ugotoviti jezik in končno napisati prvo slovnico tega jezika, ki so ga dosedaj imenovali hetitskega. (Die Sprache der Hethiter. Leipzig 1916) Profesor Hrozný je dokazal, da pripada hetitski jezik veliki rodini indoevropskih jezikov (kakor latinščina, grščina, germanski in slovanski jeziki), ter s svojim stališčem v tem vprašanju sijajno zmagal pred vsem znanstvenim svetom. Po ugotovitvi profesorja Hroznega se »voda« imenuje hetitsko »vadar« (angleško watter), »kdoc«, latinsko »quise«, hetitsko »kuise«, »kaje«, latinsko quid, hetitsko »kuit« itd.

Leta 1925. je organiziral profesor Hrozný arheološko ekspedicijo v Malo Azijo in posrečilo se mu je izkopati bogate in dragocene znanstvene zaklade. O tem so takrat pisali časopisi vsega sveta. V razvalinah hetitskega mesta v srednji Malo Aziji nedaleč od mesta Kairiarija, v trosenem hribu Kültepe je našel poleg drugih najdb okrog tisoč tablic, ki izhajajo iz dobe nad dva tisoč let pred Kristom. So to takozvane »kapadoške« tablice, pisane s klinonapisom v asirščini. Zasebna in trgovska pisma so to, pogodbe, zapisniki in slični prastari zaznamki iz kulture, ki je še starejša, nego je bila hetitska, iz drugega tisočletja pred Kristom.

Stari narodi Babilonci, Asirci, Hetiti in razni drugi narodi so pisali na glinaste tablice. Pisali so nanje, dokler so bile še mehke, nato pa so jih dali posušiti in ožgati. Taka pisma in spise so pošiljali po slih na mesto svoje določbe, mnogo sto in sto milj daleč. Prečitate tablice so shranjevali v glinaste zabojke ali skrinje in ti zabojki, oziroma skrinje so »arhivi«, ki se nahajajo sedaj pod dobro ohranjeni bodisi razbiti, ki jih je razvalinami bodisi celi ali razmeroma v tem slučaju šele treba sestavljati. Ti arhivi leži pod razvalinami privatnih hiš, trgovin, kraljevskih palač in hrampov.

Profesor Hrozný je nedavno tega predložil francoski akademiji napisov (Aca-

Vri izkopavanju mesta

imenom Hetiti, so se dejansko imenovali po prestolici svoje države Nešaš Nešejiti, kakor je to razvidno iz tablice kralja Anitaša.

Profesor Hrozný mi je dal na razpolago poročilo o svojih razkritjih, ki ga je nedavno predložil francoski akademiji.

Povedal mi je, da so njegova razkritja odobrili nemški hetitologi svetkega glasu, predvsem profesor Sommer v Monakovem, Ehelolf v Berlinu, Friedrich in Zimmermann v Lipskem. Iz tega sledi, da ni nobenega dvoma več o avtentičnosti teh ephalnih najdb in razkritij. H. —

Jugoslovenske vojaške smuške tekme

Medarmijske patroljne tekme v smučanju in streljanju v Bohinju — Krasen potek prireditve

Patrulja IV. armije na strelišču.

Na kratko smo že poročali o lepo uspešnih vojaških smuških tekmah, ki so se vršile v nedeljo v Bohinju. Prireditve za vsakogar zasluži, da o njej še spregovorimo, saj so bile to sedaj največje vojaške smuške tekme v Jugoslaviji in prve, ki so bile po vzoru mednarodnih vojaških tekmah združene s tekmovalnim streljanjem.

Kakor sploh naš smušarski sport je tudi smučanje v naši vojski še mlado. Seveda pa ga vojska ne goji toliko kot sport kakor kot vedno bolj važno obrambno in prometno sredstvo, ki mu vse moderne vojske posevčajo vedno večjo pažnjo. Nedeljske tekme so pokazale, kako lepo smo napredovali v tem pogledu že tudi v Jugoslaviji.

Zaradi letošnje nenormalne zime so morale po vsej Evropi odpasti smuške tekme, napovedane na terenu pod 1200 m višine. Tako so odpadle pri nas tudi napovedane mednarodne tekme. Vojaška uprava pa se je odločila, da svoj del programa, medarmijske patroljne tekme, kljub temu izvede, in jih je zaradi pomanjkanja snega v dolini določila visoko gori na Komni. Vse je bilo že pripravljeno, določena je bila trasa in strelišče, ko je v soboto zvečer padlo v Bohinju toliko snega, da so bile tekme omogočene na vznožju planin.

Še v soboto ponoči so bile izdane nove odredbe in zgodaj zjutraj so že odšli potrebni oddelki, da so trasirali in markirali skoro 28 km dolgo progo ter uredili obe strelišči na progi. Ko se je ob 11. vrnil podporočnik Predojevič in javil, da je vse urejeno, je divizionar general Tripković, ki je s svojim štabom prisostvoval tekmah, pozdravil tekmovalce in navzoče zastopnike JZSS, ki je sodeloval pri uvedbi smučanja v vojski, nato pa pozval komandanta zimskosportnega centra, poročnika Magaša, da prične s tekmo.

Tekmovalna proga je vodila od Zlatoroga proti Sv. Janezu na Fužine, Srednjo vas. Senožeta in mimo ekakalnice nazaj k Zlatorogu. Prvo strelišče (na 200 m) je bilo pri Fužinah, drugo (na 400 m) pod Zlanom. Sneg je bil južen, skrajno težak za smuko.

Na startu se je javilo šest patrolj, od vsake armije po ena in šesta od pograničnih čet. Vsaka patrolja je štela štiri tekmovalce, ki so nastopili v polni vojaški opremi. Patrolja se je ocenila samo, ako se je vrnila na cilj kompletna z vsemi člani istočasno. Storile so to vse patrolje. Kljub naporni smuki so krmarile izborni in dosegle cilj večinoma sveže in neizčrpane. Ako je ta ali oni že omagal, so mu pomagali tovariši, mu odvzeli nahrbtnik ali puško, samo da je šla patrolja kompletna naprej. Tudi oficirji so ob tej priliki znova pokazali vsi tradici-

onalno tovarštvo, ki je v minulih vojnah zadivila ves svet.

Zmagala je patrolja V. armije iz Niša (por. Djorgjevič, narednik Bambič in red. Pibernik in Černavec). Prišla je na cilj tako a-e-za, da je naredila vtis, kakor da šele odhaja na težavno pot. Le za poldrugeto minuto slabši čas je dosegla patrolja IV. armije (Zagreb), ki pa je imela tudi nekaj manj točk v streljanju. Sledili so pograničarji, II., III. in I. armija. Zmagovalna patrolja je dobila častno darilo, njen vodnik srebrno dozo, drugi člani pa srebrne zapestne ure.

General Tripković in polkovnik Rupnik s oficirji na okrepčevališču.

Vsi prireditve je vzorno organiziralo in vodilo vojaštvo samo. Prisostvovali so ji poleg generala Tripkovića načelnika divizijskega štaba polkovnik Rupnik, komandant granitarskega pododseka podpolkovnik Ožgović in major Sokolović, JZSS pa so zastopali njegovi funkcionarji dr. Ciril Pavlin, Gorec, dr. Kmet, Komar in Pelan.

Tekma je izpadla nad pričakovanje lepo in znova pokazala sijajno vzpodbudnost in viteški duh naše narodne vojske.

KMETIJSKI VESTNIK

Sajenje zgodnjega krompirja

Na naših slovenskih živilskih trgih se zgodnji krompir, ki bi bil pridelan v njih okoličinah, pojavlja še vse premalo in v kolikor se pojavlja, pa se to dogaja že dokaj pozno, ko so cene že mnogo neugodnejše.

Saj se najdejo pota in sredstva, odnosno so dane možnosti za poljsko pridelovanje zgodnjega krompirja tudi v ne baš najtoplejših in najjužnejših krajih. V Sloveniji bi pri pravem postopku gotovo mogli imeti domači zgodnji krompir na trgu že takrat, ko se pojavlja zgodnji krompir iz južnejših krajev države.

Nizozemska, ki glede podnebja getovo ni na boljšem kakor Slovenija, se je produkcije zgodnjega krompirja oprijela v prav znatnem obsegu. Sledijo ji Nemčija in druge sosedne države. Kmetovalci s tem sorazmerno dobro zaslužijo, posebno še, ker je vnovčevanje zgodnjega krompirja organizirano in dokaj lažje kakor vnovčevanje poznega krompirja.

Brez toplih gred ali sličnih produkcijskih naprav bi se pri nas vsaj za domači konsum lahko pridelalo dovolj zgodnjega krompirja. Pridelovalci bi dosegali mnogo boljše uspehe kakor pri navadnem krompirju. Na ta način bi postal nepotreben dovoz zgodnjega krompirja od drugod in domača površina poznega krompirja bi se kolikor toliko zmanjšala, kar bi bilo spričo težavnega in slabega vnovčevanja našega poznega krompirja več kakor prav.

Tako pridelovanje zgodnjega krompirja zahteva poseben postopek, predkaljenje primernih zgodnjih sort in nekaj priprave, ki se domačje in zasilo morejo pripraviti doma. Postopek je seveda treba dobro poznati in okoličin mest, ki se za pridelovanje zgodnjega krompirja zanimajo, bi

se morali o tem poučiti pri svojih strokovnih organizacijah. Menimo, da bi v tem oziru Kmetijska družba in pa bankski kmetijski oddelek storila mnogo dobrega, če bi naročila svojim strokovnjakom tozadnevni pouk interesentov.

Upamo, da bi na ta način lahko pogrešili uvoz zgodnjega krompirja iz Italije in za zgodnji krompir izdani denar bi ostajal doma, prihajal bi v roke naših producentov.

Vsekakor bi se bilo v vsestranskem interesu malo ozreti po svetu in pogledati, kaj delajo naprednejši narodi za izboljšanje svojega kmetijstva in za čim večjo dosego avtarlike v pridelkih, ki so v današnjem razmerah mogoči in katerih pridelovanje je rentabilno.

Napis iz pet sto črk

Kakor smo že javljali, so si sklenile postaviti Združene države spomenik v Južni Dakoti. Sredi mogočne skalnate stene v gorovju Rushmore bodo izdelali kiparji daleč vidna porsja Washingtona, Jeffersona, Lincolna in Roosevelta v nadnaravni velikosti. Zdal je dobil nekdanji prezident in sedanjí profesor zgodovine Coolidge nadog, sestaviti napis, ki bo v kratkem obsegal zgodovino Unije. Štel bo samo 500 orjaških črk, avtor torej nima lahke naloge.

Sicer je Coolidge znan kot redkobeseden mož in uživa celo priimek »najbolj molčečega Američana«. Zanimiva je tudi njegova jako suhoparna avtobiografija, ki se prične z značilnim stavkom: »Kot stoddosten Američan nimam niti trohice domišljije. Vedno podrobno proučujem vse posameznosti katteregakoli vprašanja, preden iznesem svojo sodbo o njem. Zato sem stalno počasni napredoval. A veliko sem čital in znam poslušati druge ljudi.«

Lužiško-srbska zborovska literatura

Vse zborovske petje, bodisi v ljudski, meščanski ali srednji šoli in v pevskih družinah, pri vseh mogočih prilikah ima pri lužiških Srbih in najplodovitejšega iniciatorja komponista Bernharda Schneiderja, ali s prvotnim imenom Bjarnata Krawca-Jitrowskega. Po neki predvojni germanski odredbi so morali lužiški Srbi menda svoja imena pomemčiti. Bjarnat Krawca bivši kralj muzikalni ravnatelj, sedaj v pokoji, živi v Draždanah (Drježdžanah) in je kljub temu še vedno delaven in podjeten. Ravno kar mi je poslal pet knjig svojih zborov, ki vsebujejo zapise narodnih lužiških napevov, obdelanih narodnih pesmi ter veliko število umetnih zborov.

Prvi zvezek »Khwtajće, ale spevajće!« je izšel l. 1910 v Draždanah pri založniku Alwinu Hubleju. V treh delih, za nižjo, srednjo in višjo stopnjo je zbral B. Krawca 51 narodnih napevov ter jih postavil dvoglasno. Ta pod tridesetletnega njegovega delovanja med svojim narodom, pouka petja na vseh mogočih mestih, dirigiranja domačih pevskih zborov predstavlja najlepše lužiško-srbske narodne popevke za mladino. Gibljejo se v dvo, tro- in štiridobnem taktu brez ritmičnih posebnosti ter imajo 8-24 taktov pesemsko obliko. Zanimivi so zlasti napevi v molovnem tonskem načinu.

L. 1921. je B. Krawca izdal v Budyšinu zbirko »Zerjac, 25 narodnih napevov, prirejenih za 4 in 5 glasni mešan zbor. So to z velikim glasbenim znanjem in v praksi preizkušeno spretnostjo pisani zbori, ki predstavljajo zbirko odličnih mešanih zborov. Ako k tej zbirki pristajem se naslednje, L. J. »Wulka lubosc, (1923 v Budyšinu), kjer je zbranih 30 umetnih mešanih zborov, dalje »Škowzonček (1929 v Budyšinu, zaloga »Smolerjec«) z 22 novimi zbori in zapisom štiri narodnih peslov ter končno »Stončne pruhic (1929 v Budyšinu, zaloga »Smolerjec«) z 37 mešanimi in možskimi zbori, pa predstavlja vse to silno bogato izbero v resnici prvovrstnih zborovskih del, ki so takisto deloma dostopni najpriprostejšim pevskim zborom kot najambicioznejšim in na najvišji stopnji zborovskega petja stoječim pevcem. Ne morem se tu podrobno baviti z oceno posameznih kompozicij. Priporočam jih v morebitno izvajanje tudi našim pevskim zborom, ki se zanimajo za pevsko literaturo drugih slovanskih narodov. Njihovo izvajanje bi naši publikli služilo v dobrodošlo informacijo o zborovskem delu lužiških Srbov ter nam te prikazuje v čisto drugačni luči, kakor pa smo jih vajeni gledati.

Poleg naštetih zbirk je B. Krawca izdal še »Zer serbskich honow«, zbirko 8 klavirskih skladb (C. F. Kahnt v Lipskem) »Štiri dvojospewy za sopran a baryton« (Steingraber v Lipskem), »Šest možskich khorow« (Günther v Lipskem), »Šest spšwow za jedyn hlos« s klavirjem (Ries in Erlar v Berlinu), »Wosm dvojospewow za sopran a alt« s klavirjem (Steingraber, Lipsko), »Wosm štiri- a pjećnosnych mešanych khorow (Lenkart Lipsko) itd.

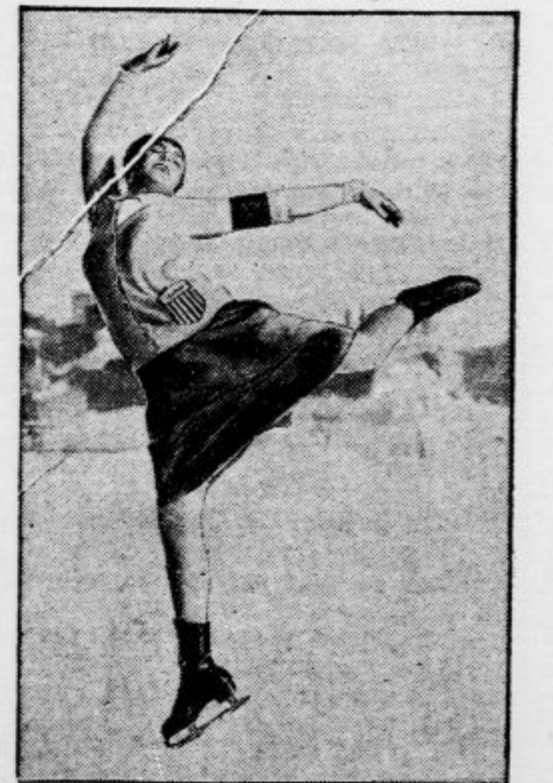
B. Krawca-Schneider je najplodovitejši in najpopularnejši lužiško-srbski komponist, čegar muzika korenini v narodni pesmi in ki je svojemu malemu a nadarjenemu narodu dal več glasbenega bogastva, kakor marsikateri drugi izmed mnogih velikih.

Poleg B. Krawca srečamo med lužiško-srbskimi zborovskimi komponisti še imena: Jan Kiličen, Gustav Wowlerk, Arnošt Frajšlag, K. A. Kocur, dr. Jurij Pišk, K. A. Fiedler - Rječka - Stodak, A. Čery itd. Opozarjam posebno na širokopoležne in originalne stvari Kocora.

Iz vsega sledi, da je zborovska literatura lužiških Srbov na zavidanja vredni višini za kar se ima narod zahvaliti v prvi vrsti Bjarnatu Krawcu. E. A.

Svetovna prvakinja v drsnju

Zgoraj: Sonja Henie, ki je v Newyorku dosegla prvo mesto; spodaj gđ. Winslowa iz Kanade, ki je dosegla drugo mesto.

GOSPODARSTVO

Maksimiranje trošarin in vinogradništvo

Is gostilničarstvih krogov smo prejeli: Stremljenje mestne občine Ljubljanske, da se odpravi ali vsaj omili maksimiranje občin...

Ne glede na finančne težkoče, ki so se začele pojaviti zaradi maksimiranja trošarin v ljubljanskem občinskem gospodarstvu, mra-je gostilničarji in vinogradniki in principi...

Danes smo že tako daleč, da znaša po trditvah poznavalcev razmer konsum dalmatinskih in banaških vin v Ljubljani mnogo nad polovico vsega vinskega konsuma. Pri takih razmerah dobijo številke ljubljanskega konsuma...

Plačevanje davkov po novi odmeri. Neposredni davki so se lani prvič odmerili po novem zakonu. Zaradi tehničnih razlogov pa se je odmera zavlekla in so bili po novem zakonu odmerjeni davki predpisani...

Pobiranje državne trošarine v Ljubljani. Kakor smo že nedavno poročali, je finančna uprava napovedala, da prevzame začetkom l. pobiranje državne in oblastne trošarine v Ljubljani v svojo lastno režijo. Ker je...

Avstrijsko-jugoslovanska trgovinska pogodba. Z Dunaja poročajo, da so se zadnje dni vršile neoficijalna poznanja in delegati Jugoslavije in delegati avstrijskega zveznega kancelarja, ki imajo namen...

Za dekoriranje dvoran in salonov, za veselice, slavnostne prireditve itd. se priporoča

IVAN SIMENC, LJUBLJANA Lepi pot 24 Telefon 3044

Pa se je kmalu privadila novemu načinu kotiranja. Pred tednom dni je vojna škoda notirala 440 - 441, odnosno 415 - 416 po odbitku zapadlega šestega kupona; zadnje dni pa se je trgovala po 417,5 - 418, torej za malenkost višje.

Carli. Zagreb 9.1275, Pariz 20.306, London 25.195, Newyork 517.90, Bruselj 72.175, Milan 27.11, Madrid 68.20, Amsterdam 207.85, Berlin 123.7, Dunaj 7.921, Praga 15.326, Budimpešta 90.56, Bukarešta 3.08, Varšava 58.075, Sofija 3.75.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 18.56, Bruselj 7.9102, Budimpešta 9.9261, Curih 1065.9, Dunaj 7.9918, London 276.19, Newyork 56.65, Pariz 222.63, Praga 168, Trst 297.15.

SPORT

Otvoritev spomladanske nogometne sezone

Danes otvori Ilirija spomladansko nogometno sezono s tekmo s ISSK Mariborom. dolgoletnim prvakom mariborskega okrožja.

Pričetek tekme ob pol 16. Ob 14. igra ta I. mošta Slovana in rezerva Ilirije.

Službene objave LNP Po obračunu dolguje LNP naslednji klubi: ASK Primorje (Ljubljana) 175.90 Din Svoboda (Ljubljana) 168.50 Din, Atletik SK (Celje) 300 Din, SK Celje (Celje) 105 Din, SK Šoštanj (Šoštanj) 25 Din, SK Javornik (Slivnica) 70 Din, SK Disk (Domžale) 230 Din in uprava igrišč ASK Primorje 9 Din.

Nadalje se opozarjajo vsi klubi LNP, da jim prej poravnajo članarino za leto 1930. (Iz seje poslovnega odbora dne 5. t. m.)

Termini prireditev, odobreni po JLA v Zagrebu (Službene objave JLAS.)

23. Zašk. Zagreb: Propagandni cross - country 3 km, a) pomladek 1912-13, b) odraši brez dohne mele.

2. SK Maribor: Cross - country za zadržanje moštva 4 ljudi. Cross - country 3 km bomladek C.

Zitni trg

V preteklem tednu je na svetovnem žitnem trgu nastopilo mlačnejše razpoloženje, ki je imelo za posledico popuščanje tečajev v Ameriki, kakor tudi na kontinentalnih tržiščih.

+ Budimpeštanska termimska borna (8. t. m.) Tendence slabša; promet srednji. Pšenice: za marec 23.14 - 23.15, za maj 24.03 do 24.04, za oktober 23.53 - 23.54; ri: za marec 13.04 - 13.05, za maj 13.78 - 13.79; koruza: za maj 14.02 - 14.03, za julij 14.56 - 14.57, trzaniča za maj 13.10 - 13.11.

+ Novosadska blagovna borna (8. t. m.) Tendence nespremenjena. Zaključenih je bilo 18 vag. pšenice, 37 vag. koruze, 3 vag. oves, 2 vag. moke in 8 otrobov. Pšenica: baška 77 kg 212.5 - 215; 78 kg 215 - 217.5; gornjebaška 78 kg 215 - 220; baška Tisa šlep 220 - 225; gornjebaška 78 kg teška 207.5 do 212.5 - 215; sremeka 77 kg teška 207.5 do 212.5. Ječmen: baški 69/64 kg 195 - 190.

17. HSK Concordia. Zagreb: Narodno tekmovalstvo za pomladek vseh razredov in tekmovalstvo po dolžnosti za vse.

17. HSK Concordia. Zagreb: Narodno ali mednarodno tekmovalstvo za dame, istočasno tekmovalstvo po dolžnosti.

18. SK Ilirija. Ljubljana: Juniorski miting (dame).

22. Prvenstvo mest za dame.

28. HSK Concordia. Zagreb: Narodno tekmovalstvo za dame.

6. SK Ilirija. Ljubljana: Mednarodni miting.

12-13. Poedinsko prvenstvo Jugoslavije I. del v Zagrebu.

2-3. HSK Concordia. Zagreb: Narodno tekmovalstvo v vseboju za podmladek vseh razredov.

5. BSK Beograd: Narodni miting za juniorje.

5. ASK Primorje. Ljubljana: Srednješkolsko prvenstvo Dravske banovine.

12. ASK Primorje. Ljubljana: Olimpijski petoboj za prvenstvo Dravske banovine.

2. HSK Zagreb: Cross - country za moštva 4 tekmovalcev in poedinca.

9. HSK Concordia. Zagreb: Nacionalni cross - country za vse razrede podmladka.

9. BSK Beograd: Narodni miting.

1. ASK Primorje. Ljubljana: Tek udeležnosti mednarodna prireditve.

Klubom, ki do sedaj niso prijavili terminov, ne bodo dovoljene prireditve v dnevih, ko drugi klubi v istem mestu prireditve obo od prele objavljene prireditve.

Naknadno javljene prireditve, razven onih navkljenih prireditev, ki radi kořizve niso tukaj uvrščene, bodo dovoljene samo kot propagandne. - Tajnik I.

SK Svoboda, Danes trenig II. skupine na igrišču ASK Primorje. Prosim do 13.30 v naši garderobi. Prva skupina istotam do 15. v naši garderobi. Igra se na dva gola s ASK Primorjem I. in II. Prosim točnost. ZSK Hermes. Danes v nedeljo ob 14. se vrši na prostoru ASK Primorje trenig s I. moštvo Primorja. Naše moštvo nastopi v naslednji postavi: Burja, Serneck, Marinko, Košnica, Zalokar, Glavič, Trobec, Mokorel, Svetič I., Škravner, Svetič II., Mihelak, Erlich II., Ladiha. Imenovani se morajo brezpogojno udeležiti tega treninga.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Naslednji igralci naj bodo danes ob 13.45 na našem igrišču: Jančičaj, Windiš, Hassl, Zemljak, Uršič, Slamič, Svetič, Pišek I. II., Korčič, Jug I. II., Senica, Vrhovnik, Slaovar, Terček, Jež, Pfeifer, Bizjak, Klopčič, Sinkovec, Sinkule, Golob.

Ker nam je za dobroč v preteklem tednu primanjkovalo prostora, bomo v naslednjem kratko pregledali zadnje dogodke v mednarodnem sportu.

V ponedeljek se je vršilo v Partizu na občajni slovenski način žrebanje za Davidsov pokal. Kakor znano, se je za to tekmovalje prijavilo letos 24 držav v evrop. in 4 v ameriškem pasu. Žreb je odločil takole: CSR:Danska, Nizozemska:Finska (oba para v prvem kolu prosta), Grška: Indija, Japonska; Madžarska, Jugoslavija; Švedska, Belgija; Španija, Švica; Avstralija, Irška; Monako, Rumunija; Poljska, Nemčija; Anglija, Norveška; Avstralija in Egipt; Italija (tudi slednja para v prvem kolu prosta). V ameriškem pasu igralo v prvem kolu Meliska proti Kubi in Kanada proti Ameriki. Zanimivo je, da sta že v prvem kolu izžrebana kot nasprotnika Nemčija in Anglija, ki sta lani igrali finale v evropskem pasu. Jugoslavija je zadela na precej močnega nasprotnika in nabrže ne bo bila sila preko otvoritvene kola.

Monago oralu in laškovanja je bilo pretekle dni zaradi svetovnega prvenstva v hokeju na ledu. Vreme v Chamoni, kjer bi se morale vršiti tekme je bilo do zadnjeza tako kislo, da ni bilo ni prav vedel, ali se bo sploh dalo drsati. Za prav tekem je šlo, nato pa se je zoot zmečalo in vsi veliki moštri v tej panogi so morali na pot - za ledom, Kanada je na poti v Berlin obiskala Dunaj in porazila tamkaj v prijateljski tekmi Poljska s 5 : 0, ki so v svetovnem prvenstvu podlež Avstriji s 0 : 2. Neodigrani sta ostali dve tekmi za sicer izločena tekma med Nemčijo in Švico in finale za svetovno prvenstvo med zmagovalcem izločbine tekme in Kanado, ki se bosta odigrali danes, oziroma jutri v sportni palači v Berlinu.

Konkurence se je udeležilo 7 držav. Na kongresu lige za hokej na ledu je bilo sprejeta Japonska kot članica in je bilo sklenjeno, da se bo vršilo prihodnje svetovno prvenstvo na Poljskem. Če bi ta odločila, bo liga ponudila izvedbo Nemčiji ali Českoslovaški. Za predsednika lige je bil ponovno izvoljen Beljček Loica.

Preteklo soboto in nedeljo so se vršile v Oslu mednarodne tekme v hitrostnem drsanju, pri katerih je doživel evropski prvak Ballanderud, ki je tedni dni prej zmagal na evropskem prvenstvu na vseh štirih prozih, hud poraz na 500 m in 5000 m. Na prvi progi je moral deliti tretje mesto z ro-lakom Pedersonom, dočim je na 5000 m zasedel drugo mesto za Staxrudom. Tudi na 1500 m je ostal zadnji; prav dobro se je držal Nizozemec Van der Scheer.

Kakor očito, bo Amerika že te dni razposlala vsem državam občijna vabilja za udeležbo na olimpijadi leta 1932. Merodajni ameriški krogi usojajo, da bo udeležba Evrope na ameriški olimpijadi zelo številna in bo izmed 45 narodov, prišlo v Los Angeles vsaj 30. Tajnik amat. atlet. zveze Ferris je mnenja, da bo številno manjša udeležba samo dvignila kakovost atletov. Razen tega bo odpadlo mnogo predtekmovalcev, za katere je treba samo mnogo časa in samo škodljivo formi tekmovalcev. Olimpijski odbor je deloma izboljšal načrt in poskrbel zato, da tekačev ne bodo motili metalič lid., kakor se je rado dogajalo na sličnih prireditvah v Evropi. Stadion bo imel prostora za 105.000 oseb.

Končno je padla te dni tudi odločitev glede vprašanja svetovnega prvaka v boksu. Boksaška komisija v Newyorku je odločila, da mora Schmeling čimorei po 27. februarju - ko se bo vršila izločilni boj med Scottom in Sharkeyem - nastopiti proti zmagovalcu tega boja. Če Schmeling iz kar-kršnezakoni vzroka ne bi hotel nastopiti proti Scottu ali Sharkeyu, bo močnejši izmed teh dveh proglašen za svetovnega prvaka. Sedaj je število kandidatur omejeno na tri. Nemca Schmelinga, Angleza Scotta in Američana Sharkeya. Slednja dva se že čnarljivo pripravljata za nastop v Miamiu.

Zdal pa še par novic v dveh, treh vrstah! Dr. Peltzer, ki je nadaljeval turnejo iz Japonske v Avstralijo, je nedavno dosegel avstralsko prvenstvo na 880 yardov v 1 : 57.2 - Poljak Petkiewicz, ki je šel tudi za dolarji, je v Bostonu zmagal na dve angleški miši (3218 m) v prav dobrem času 9 : 39.4. - Fince Ritola in Švicar dr. Paul Martin sostojeta v Newyorku - tudi z uspehi. Martin je zmagal na 660 v času 1 : 14.2, Ritola pa na 3000 metrov v času 8 : 22. - Albanska vlada je sklenila pospeševati sportno zbanle med narodom. V ta namen je kupila v bližini Tirane 15.900 kvadratnih metrov zemlje, kjer bo postavila stadion. - Pozimi dosegajo rekorde v plavanju menda samo v Ameriki! V Los Angelesu je Helena Madison iz Settlea postavila na 220 y. v času 2 : 39 nov svetovni rekord in prekosila s tem dosedajni svetovno znamko Marte Norelius s časom 2 : 40.6.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 8 februarja 1930. Višina barometra 308.8 m

Table with columns: Kraj, Coe, Barom., Temper., Rel. vlaž., Smer vetra in brzina v m in sek., Padavine (vrsta, v mm do 1. ure).

Sočasne vahaja ob 7.10, zahaja ob 17.18; luna vzhaja ob 13.6, zahaja ob 5.32. Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 6.7, najnižja 0.8. Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Nebo se bo polagoma deloma pooblačilo; semantlja bo najprej nastopil ponoči maraz. Pozneje je najbrž pričakovati snež.

Iz življenja in sveta

Družabni ples nekdanj in sedaj

1. Menuet po neki gravuri iz 17. st. — 2. »Con radance«, predhodnica četvorke. — 3. Charleston, kakor so ga plesali pred trem leti. — 4. G. in ga. Kaiserjeva iz Düsseldorfa, ki sta si na zadnjem plesnem turnirju v Berlinu priborila evropsko prvenstvo v plesanju modernih plesov.

Lobanja pračloveka iz ledene dobe

Najdena lobanja pričča, da so se v njej že porajale misli — Človek je živel na zemlji že pred 19 milijoni let

Nedavno smo na kratko poročali, da je kanadski profesor dr. Davidson Black v okolici Pekinga izkopal lobanjo pračloveka, ki je v krogih učenjakov izzvala silno zanimanje in pozornost. Najdba je tem večjega pomena, ker je to

prva lobanja človeka iz pradavnine, ki je ohranjena popolnoma cela.

Od javanskega opičjega človeka je ohranjen samo vrhni del lobanje, pri človeku iz Piltowna je ohranjeno več, toda vse je tako pokvarjeno, da se anatomii ne morejo zediniti, kolikar je bila prostornina, ki so jo zavzemali možgani. Zaradi velikosti možganov piltownskega človeka vlada med učenjaki večni prepir in vojna.

Po videzu se pekinška lobanja ne loči dosti od povsem navadnih lobanj, toda poznavalci govore o njej z največjim navdušenjem, kot o najpomembnejši najdbi, ki jih je zadnji čas napravila veda za raziskovanja pračloveka. V primeri s siromašnimi fragmenti drugih primitiv. lobanj je pekinška, kot je rečeno, edina lobanja, ki je cela in nepokvarjena v vseh svojih delih.

Pekinski človek je po vsej priliki

doslej najstarejši znani zastopnik človeškega rodu na zemlji,

kar pa je pri njem še najpomembnejše je okoliščina, da so edino pri najdbi te lobanje tla, kjer je bila izkopana, podrobno preiskana v geološkem pravcu ter nesporno določena njih starost. V ostalem so se dr. Davidson Black in njegovi tovariši doslej pečali edino s tem vprašanjem, ki je najvažnejše, ker se le iz starosti geoloških formacij, kjer so ležali ostanki pradavnega zemljana, da določiti njegova starost.

V zadnjih desetletjih so učenjaki postavili domnevo, da pohaja človek iz neprimerno starejše dobe, nego so si mislili prejšnji raziskovalci. Nedavno najdeni

pekinski človek je živel v začetku ledene dobe.

Po prostornini lobanje sodeč pa je bil v tej dobi že umstveno zelo razvit, kar pričča, da je treba verigo njegovih prednikov raztegniti daleč nazaj, z vso gotovostjo v arhaični pliocen, morda celo v miocen. Noben geolog ne more izraziti v številkah časovne oddaljenosti te dobe od naše sedanje. Ta časovna oddaljenost se lahko samo približno oceni in po sedanjem skoro splošnem naziranju učenjakov

pada začetek miocena v dobo kakih 19 milijonov let nazaj.

Seveda so vse te cenitve močno nezanesljive.

Pekinska najdba se ujema s teorijo učenjakov, ki trdijo, da izhaja človeški rod iz Srednje Azije. Odprava ameriškega muzeja za prirodnoznanstvo si je nadela nalogo, da na licu mesta utrdi to teorijo in pekinška najdba jo v celem obsegu potrjuje. Pekinski človek pa ni oni manjkajoči člen v verigi razvoja med človekom in opico, marveč je le eden izmed teh členov, ki manjkajo do takega zaključka. Njegovi predniki počivajo gotovo še v starejših geoloških formacijah najbrž kje na srednje azijski visoki planoti. Dr. Davidson Black in dr. Grabau, profesor Columbia University mislita, da

počivajo pradedje pekinškega človeka kje v Kitajskem Turkestanu,

dr. Roy Chapman Andrews pa slutni, da leži njih pokopališče v Mongoliji. To vprašanje kajpa lahko razreši le podrobna preiskava v Mongoliji in v Turkestanu.

Pekinska lobanja je dala vsem raziskovalcem mogočen pogon za nadaljnje raziskovanje in učeni svet nestrpno pričakuje zaključkov proučevanja lobanje. Dr. Davidson Black je doslej komaj s par besedami opisal lobanjo. Ko bo natančno izmeril notranji obseg lobanje, bo razrešen spor med učenjaki, ki se je začel zavoju spodnje čeljusti in nastavka brade pri piltownskem človeku, kajti pekinški ima čisto podoben nastavek. Natančna merjenja glave bodo zlasti pokazala, kako daleč je že bil dospel pekinški človek na potu razvoja človeškega uma. Čelo lobanje že po površni preskavi pričča, da je za njim

že gorela iskrica človeške misli.

Med tem se izkopavanje nadaljuje in je zelo verjetno, da pridejo na dan tudi drugi deli okostja. Dosedaj dobljeni deli so tako dobro ohranjeni, da bi bilo naravnost čudno, ako bi ne bilo kje v bližini še drugih kosti.

Sportna oblačila

za lovce, turiste, skavte izdeluje iz primerne sukna ter iz slovitve tirolskega lodna hitro in najceneje tvrdka

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Bosonoga policija v Južni Afriki

Dva črna stražnika iz transvaalskega rudarskega okrožja. Ti stražniki imajo pač čelade, pendreke in piščalke, v ostalem pa je njih oprema zelo pomanjkljiva.

Jubilej plavajoče cerkve

Sredi meseca januarja je slavila svojo 25-letnico plavajoča cerkva nemške broderske komisije v zapadni berlinski luki. Ladja je bivši parnik, ki ga je daroval neki berlinski brodolastnik, da se na njej uredi cerkev za rečne brodarje. Notranjo opremo so darovale druge tvrdke. Cerkev je edina te vrste v Evropi in služi izvrstno svojemu namenu, ker lahko potuje za svojimi verniki, kadar so ti zaposleni daleč od svoje župnije. Brodarji imajo tudi svojega župnika, ki krščiuje in poroča svoje vernike na krovu. Tudi razne verske in posvetne slavnosti se vrše v tej cerkvi. Pravijo, da brodarji tako ljubijo svojo cerkvo, da jih ne spravš v kako drugo, stoji na trdih kopnih tleh.

Samomori med rusko mladino

Boljševiki, ki so razrušili vse temelje sodobne družbe, zlasti moralne in etične, niso uspeli preskrbeti doraščajoči mladeži enakovrednih temeljev, da napolnijo praznino nastajajočo v dušah milijonov mladine. Pred to praznino beži mladina v obup in v smrt. Glasilo mladinske zveze »Komsomolskaja Pravda« beleži ta obup v mladinskih vrstah in navaja, da si je v zadnjem času končalo življenje okoli 180 dečkov, včlanjenih v leningradskih, moskovskih in harjkovskih organizacijah. Vzroke te epidemije je treba na vsak način odkriti. Mladi samomorilci utemeljujejo svoje usodne odločitve s »popolno ideološko blodnjo«.

Mokre številke

Ameriška »Liga zmernosti« je objavila podatke o prohibiciji v 565 mestih Zedinjenih držav. Te številke bodo prišle prav . . . vsem »mokrj«, ki napadajo Wollsteadov zakon! Število po ulicah aretiranih pijancev je 'an' znašalo skoro 800.000 in je naraslo od predlani za 40.000 ljudi. Razen tega se najmanj 20 milijonov ljudi redno opijani doma, ne da bi prišli v nasprotje z oblastmi. Med temi previdnimi pijanci je največ srednje in visokošolske mladine. Zato poziva Liga javnost, naj »odpravi prisilno treznost in reši propadajočo mladino, dokler še ni prepozno!«

Svetovni mojster v drsanju

Dunajčan Karel Schärer, ki je v Ameriki dosegel prvenstvo v drsanju. Kakor znano, je bilo Schärerju v Štrbskem Plesu prisojeno drugo mesto in se je iz tega razvila neprijetna afera Vodiškova, o kateri smo že obširno poročali.

Pozornost angleške policije napram B. Shawu

Nekj londonski list je objavil naslednje opozorilo: »Avtomobilisti, pozor na gospoda z belimi lasmi in belimi brki, ki hodi po ulicah in se ne briga za avtomobile!« Pod tem pozivom privojuje tudi list epizodo, ki jo je doživela neka avtomobilistka v Hampsteadu. Hotela je švkniti z vozom preko križišča, ali prometni stražnik je naenkrat brez pravega razloga ustavil vsak promet. pristopil k nekemu staremu gospodu in ga z največjo ljubeznivostjo spremil skozi gnečo vozil na drugo stran ulice. Ko se je vrnil na svoje mesto, je dama strme vprašala stražnika, kdo je nek bil ta odlični starček, pred katerim se mora ustaviti deroča prometna reka. »Kaj ga ne poznate?« se je začudil stražnik. »To je gospod Shaw. Imamo ukaz, ustaviti po potrebi ves promet Londona, kadar se njemu zljubi iti preko ceste.«

Rimljani so zidali za večnost

Rimski stavbeniki so bili v svoji stroki nesporno visoko nad sodobnimi tovariši, ki se jim od časa do časa podre kaka stavba. Po vsem južnem delu Evrope imamo nebroj rimskih zidanih spomenikov in njihovo zidovje kljubuje že tisočletja vse uničujočemu zobu časa. Nedavno se je eden izmed pariških mestnih očetov pritoževal v mestnem svetu, da se dela za podzemsko železnico predolgo vlečejo. Navzoči stavbeni referent mu je pojasnil, da so delavci pod zemljo našli na ostanke rimskega zidu, ki so tako zavrli delo, da se mora zid razstreliti kakor jzva skala. Malta se je tako zelo sprejela s kamnom, da imajo moderni vrtalni stroji težje delo kakor pri živi skali. Podobno izkušnjo so napravili tudi v Angoulemu, kjer je mestni svet sklenil odstraniti kos rimskega zidu. Delavci niso mogli razbiti zidu in ker mesto nima motornih vrtal, se je sklep občinskega sveta razbil ob tem zidu, ki bo stal menda še tedaj, ko o modernih stavbah v Angoulemu ne bo več sledu.

Pozabljena zgodovina

Neki podjetnik je kupil in podrl staro hišo v kanadskem kraju Buckinghamshiru (Toronto). Na podstrešju je med drugo staro šaro našel zaboj s starimi njigami in slikami. Ugotovili so, da so bile vmes listine družine Pennov. potomcev znanega utemeljitelja države Pennsylvanije. Zato je romala vsa zapuščina v muzej in so tam napravili zgodovinarji in grafoloji veliko odkritje. Našli so izvorni koncept proklama-

Matere, pomagajte mu!

Za časa rasti prenaša otroški organizem neizmerne napore. Najrazličnejša obolenja, duševna in telesna trdnost ovirajo miren razvoj duševnih in telesnih sposobnosti. Pomagajte, matere, svoji deci premagovati težkoče razvoja. Dnevno skodelica Ovomaltine za zajutr in za južino bo pri tem najboljša pomoč. Ovomaltine je koncentrirana, krepična hrana, ki sestoji iz najboljših redilnih snovi, ima prijeten okus in je lahko prebavljiva. Ovomaltin draži tek in uspešno pospešuje zgradbo telesa in živcev. V mleku ali kakih drugih tekočinah raztopljena Ovomaltina je zaradi svojega ugodnega okusa prava slaščica za doraščajočo deco. Ovomaltin je najboljšo jamstvo za zdrav razvoj.

Dobiva se povsod po Din 18.50 škatlja.

Zahtevajte brezplačni vzorec, sklicujoč se na ta list, pri dr. WANDER d. d., Zagreb.

cije, s katero so leta 1776. razglasile Zedinjene države svojo neodvisnost. Do sedaj se je mislilo, da je bil avtor tega proglasa tretji v vrsti ameriških prezidentov Thomas Jefferson. Zdaj pa je postalo nedvomno, da ga je spisal guverner takratne Pennsylvanije William Penn, ki se je do sedaj smatral samo za enega izmed podpisnikov proglasa. Tako pozno je prišel častiti očaj do svoje pravice pri pozabljivi zgodovini. Zdaj so že odredile šolske oblasti, da morajo otroci popraviti dosedanje pomote pa si zapomniti ime onega, ki je dobil kiparji daleč vidna poprsja Wariški zgodovini.

Solčna gmota se troši silno hitro

Na kalifornski gori Mount Wilson (1700 m) je največji observatorij za zvezdoslovje na svetu. Ta opazovalnica ima tudi največji teleskop, čigar premer znaša 2 in pol metra. Pri zvezdarni je tudi manjši observatorij, čigar naloga je, stalno opazovati sonce in spremembe na njega površini. Za opazovanje sonca služi 50 m visok železni stolp, na čigar vrhu je postavljeno zrcalo, ki se avtomatično obrača vedno za solncem. Slika sonca, ki jo odbija zrcalo, je npejlana po 24 m globoki cevi v objektiv velike leče, ki avtomatično fotografira posamezne dogodke na solncu. Pri proučevanju teh snimkov so astronomi izračunali, da razbeljeni plini na površju sonca dosegaajo toploto do 6000 stopinj C. Ta toplotna energija, prevedena na premog, pomeni 4 milijone ton za sekundo. Za toliko se tudi vsako sekundo zmanjša solčna gmota.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793-20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si-guren in trajen. Cena steklenic brez pošt-nine Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb Radičeva (Duga) ul. 32. Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Originalna avtomobilska nesreča

Poledica na gladkih ameriških cestah onemogoča uspešno uporabo zavore. Avto se je vzpel na drevo in obstal v tem položaju. Soferju in potnikom se ni zgodilo nič hudega.

Razkrinkani lažniki

Prof. Avgust Bolmer na stolici kazenskega prava v Chicagu je izumil aparat, s katerim se lahko ugotovi, dali so izpovedbe obtožencev in prič resnične. Izum je jako preprost. Prof. Bolmer je namreč po dolgoletnih opazovanjih ugotovil, da krvni pritisk narasča čim se prične človek lagati. Dokler govori človek resnico, ostane kri pod normalnim tlakom. Med tem, ko obtožene ali prič govori pred sodniki, zabeleži aparat sproti stanje krvi. Tako se nariše krivulja, po kateri potem lahko sklepajo sodniki o verodostojnosti izpovedi. Oblasti so naročile takoj več tisoč sličnih aparatov. Kmalu bodo z njimi opremljena vsa sodišča in vsi preiskovalni sodniki. Potem bo lažnikom odklenalo, če ne bo kdo izumil načina, kako se da tudi pri laganju obvarovati mirno kri z normalnim pritiskom.

Princ Karneval nastopa

Orjaška goba in pod njo gozdni možček v sprevodu, ki ga priredilo mesto Rotwell na Württembergem.

Emerson Hough

MOŽJE

Roman

III. POGLAVJE

»Vobče pa,« sem nadaljeval, »nekoč je prišel k meni oče in mi je dejal: »Vidim, Jack, da skušas delati troje namah: kmetovati, loviti lisice in piti julepe. Ali misliš, da boš zmogel toliko v eni sapi?« Moja mati je namreč kvakerica in oče, kadar me hoče ošteti, govori s menoj brez ovinkov. Nu, gospod, te besede sem si zapomnil; prvo dvoje sem skoro popolnoma opustil, zato se pa tem bolj vneto posvečam kmetovanju.«

»Vaš oče je Mr. Cowles, s Cowlesove farme?«

»Da.«

»Gotovo pozna vaša rodbina vsakoga v tem koncu dežele?«

»Da, prav dobro.«

Cez nekaj časa je nadaljeval: »Nemirni časi so zdaj. To mislim glede na govornice o odcepitvi Južnih držav.«

Opazoval sem ga. Kaj dela ta človek v naši mirni kmečki občini? Kakšno poslanstvo ima? Kakšni so nameni župnika, ki pije julepe in jaše na konju?

»Ali ste iz Washingtona?« sem vprašal naposed.

Pokimal je.

»Vsekako se obetajo deželni neprilike,« sem rekel. »Zastran suženjstva se bo Virginija razcepila na dva tabora. Ne jaz ne kdorkoli izmed nas ne sme pospešiti tega razkola. Tudi brez naše pomoči bodo kmalu nastale zmede.«

»To priča, da ne potrjujete popolnoma mojemu malemu govorniškemu poizkusu. Jaz sem si ogledal to reč preprosto, z logiškega vidika. Stari svet mora imeti bombaž, Južne države morajo ta bombaž dobavljati in edino, kar omogoča proizvodnjo bombaža za ves svet, je suženjstvo. To je bolj vprašanje zemljepisnega položaja nego politike, le vi s Severa delate iz tega politično vprašanje. In

kaj poredi Anglija? Na katero stran se bo postavila, če pride do razcepa? Kakšne bodo posledice, ako se združi z Jugom? Ne dvomim, gospod, da vam je znano, kaj mislijo vaši sosede o teh stvarih. Zelo srečen bi bil, če bi mi pripomogli do prilike, da se sestanim z vašim očetom in njegovimi mejaši, zakaj te reči me živo zanimajo, čeprav samo kot proučevalca. Zelo veliko hvale sem slišal o ljudeh v tem kraju, kako so ljubezni do tužcev.«

Mi v Virginiji nismo nikoli dovolili, da bi človek, ki ima le kofič-kaj vzgoje, stanoval v javni gostilni. Vsakega smo še vzele s seboj domov. Ob času, kadar je bil četrtletni shod Družbe prijateljev, sem videval okoli očetovih staj do sto konj namah. Morda svojih gostov nisimo preveč oprezno izbirali, a taka je bila pri nas navada. Šteli srečne, če mu smemo ponuditi gostoljubje na Cowlesovi farmi. Šteli srečne, če mu smemo ponuditi gostoljubje na Colesovi farmi. Pravkar se mi je bil začel zahvaljevati, ko naju je mahoma nekaj zmotilo.

Sedeča sva več korakov od kraja, kjer je imel krčmar Sanderson točilnico, tako da sva le kdaj pa kdaj začula hrup glasnega razgovora, ki je prihajal do naju skozi okna. A tisti trenutek nama je udaril trušč glasneje na uho in skozi vrata je zakolovratil moj prijatelj Harry Singleton, mlad sadjar iz naše sosesčine, ki se ni menil za nauke mojega očeta in se je slej ko prej posvečal kmetovanju, lovu in pijači, vsemu obenem. Obstaj je, loveč se z roko za dopoldne dobrej zvezi.

»Alo, stari kameradič!« je zakrkal name. »Slava Združenim državam ameriškim!«

»Izvrstno,« sem mu dejal, »recimo, da bomo kdaj klicali slavo Združenim državam! A počakajmo rajši, da pride res do tega!«

Harry je izbulil name oči ter slovesno proglasil: »Tedad pa slava gospodični Grace Sheratonovi, najlepšemu dekletu v vseh Združenih državah ameriških!«

»Prestani, Harry!« sem vzkliknil. »Pijan si! Pojdi, spremim te domov!«

On pa je negotovo odmahnil z roko in zamomfal: »Pusti me pri miru, bedak! Grace Sheratonova je najlepša deklica v vseh Zdr-

žnih državah ameriških!«

Po naših šegah je bilo nedopustno, da bi katerikoli gentleman, naj je bil pijan ali trezen, izrekal ime kake dame na kraju, kakršen je bil ta. Vstal sem in položil Harryju roko na usta, ker nisem hotel, da bi tujec slišal, kako se v gostilni pričinja razgovor o spodobnem dekletu. Ni dvoma, da bi bil storil isto za katerokoli mladenko iz našega kraja. Toda v moje presenečenje je bil Harry Singleton ravno dovolj pijan, da se je utogotil nad tem dejanjem svojega najboljšega prijatelja. Ne da bi me le z besedico posvaril, je zamahnil z roko in me na vso moč udaril v obraz. A jaz sem tudi zdaj še pomnil, da tega ni storil Harry Singleton, ampak pijanec, ki štiri ne bo več vedel, kaj je delal.

»To popolnoma zadošča, Harry,« sem dejal. »Zdaj pojdi, spravim te domov! Sanderson, skočite po njegovega konja ali voz aš s čimer je že prišel!«

»Nič domov!« je kričal Harry. »Najprej te moram kaznovati za to, ker praviš, da gospodična Grace Sheratonova ni najlepša deklica v vseh Združenih državah ameriških. Preveč rad imam dekleta Johna Cowlesa, da ne bi videl tega. Daj, da pretepem Johna Cowlesa zaradi Grace Sheratonove, ki je najlepše deklica na vsem širnem svetu!«

Približal se mi je, kakor je vedel in znal, s stisnjenimi pestmi. Ujel sem ga za zapestja in ko se je opotekel nazaj, sem ose obrnil in si potegnili njegove lakti preko ramen. Recimo, da sem ravnal z njim zelo neusmiljeno, a mislim, da je tudi zaslužil. Ko smo ga zanesli v hišo in ga položili na usnjato zofo, je čisto mirno obležal.

»Tako mi Jupitra!« sem začul zraven sebe glas. »To ste krasno napravili — vobče ste vse to krasno napravili!«

Obrnil sem se in zadel ob iztegnjeno roko svojega novega prijatelja Gordona Ormea.

»Kje ste se naučili tega trika?« je vprašal.

»Trika, da je treba biti gentleman, se vobče nisem učil,« sem počasi odvrnil, »še ves rdeč od jeze nad Singletonovo norostjo. Ali mislite morda to, kako sem si vrzel ubogega pijanega norca preko glave? Te ga se lahko vsak deček v šoli nauči.«

Industrijskega uradnika

dobrega organizatorja, trgovsko naobraženega, večkega knjigovodstva (kalkulacije), korespondence, sprejemem tako. Ponudbe naj stavijo le prvovrstne, samostojne moči z navedbo dosedanje prakse in zahtevk na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dober organizatorja.«

DVOKOLESA najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najprej modeli oroških vozil, od preprostega do najfinjšega, in igrači vozčki v selog. Več znamk svetovnih strojev najprej mod slo, dek in pocvna- tika Cenki tranko Prodaja na e broka.

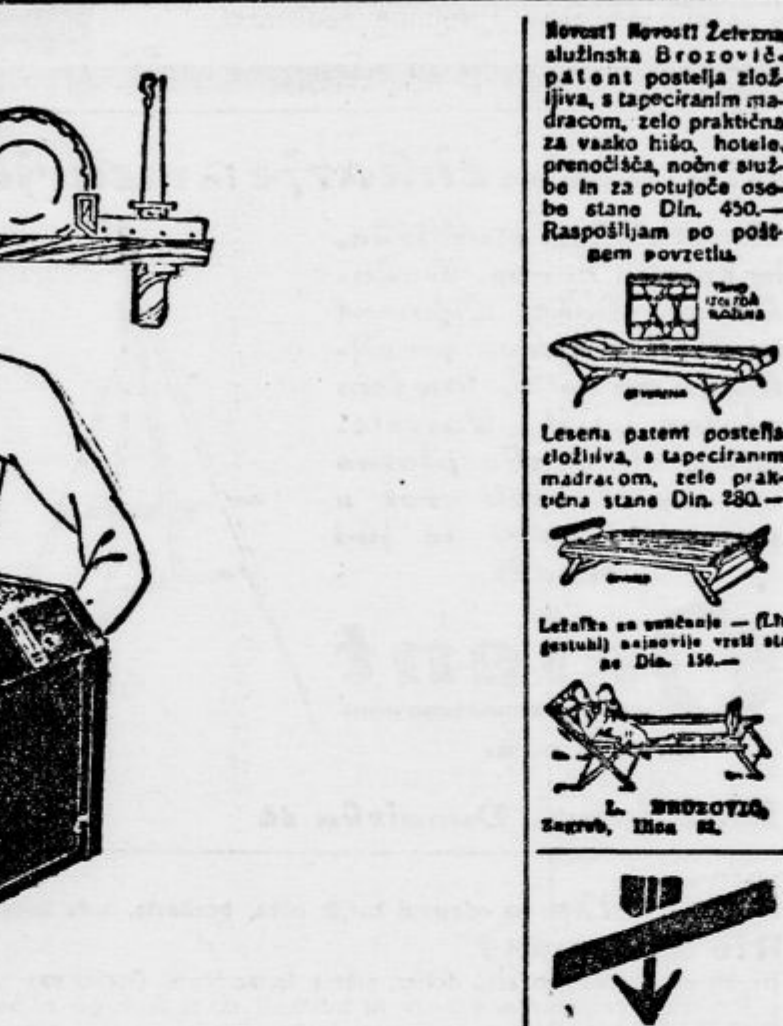
»TRIBUNA« F. R. B., tovarna dvokoles in otroških vozil Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Odlična glasbila naravnost iz tvornice. Zahtevajte brezplačen cenik od največje trdnice za glasbila

MEINEL & HEROLD
tvornica glasbil gramofonov in harmonik, podružnica Maribor št. B-10L.

Vijoline od	Din 95 napr.
tambure od	» 86 »
mandoline od	» 136 »
trombe od	» 505 »
gramofoni od	» 845 »
harmonike od	» 65 »

Novost! Novost! Zelenka služinska Brozovič. patent postelja zložljiva, s tapciranim madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotela, prenočišča, nočne stizbe in za potujoča osebna stana Din. 450.—

Resena patent postelja zložljiva, s tapciranim madracom, zelo praktična stana Din. 280.—

Letelca za vnanje — (Ljubljana) najprej vrsti stane Din. 150.—

L. BROZOVIC, Zagreb, Ilica 12.

Samo 49 Din

št. 125 budilka, 16 cm visoka, dobro kolesja. Sletno jamstvo.

št. 105, ista, 19 cm visoka, Din 64.20.

št. 106, ista, s radijskim kazalcem in urnikom, Din 76.

št. 120, kovinska žepna ura, s dobrim kolesjem, pooljena in regulirana, Sletno jamstvo, Din 44.

št. 121, ista, s radijskim urnikom in kazalcem, Din 58.

Katalog gratis in franke!

H. SUTTNER, Ljubljana 4
Prešernova ulica 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Švic

UNDERWOOD

svetlovnoznani pisalni stroji na zalogi pri trdnici

Telefon 29-80

LUD. BARAGA
Ljubljana, Selenburgova ul. 6

CITROEN - avtomobile

najnovije 4 in 6 sedežne odprte in zaprte kakor tudi tovarne in avtobus-chassis z odplačilom v 12 in 18 mesecih tudi trdnica

Sampret in drug, družba z o. z., Ljubljana, Nunska ul. 19

ZAKUP — ODDAJA

Klemenčevih TRAVNIKOV ob Ljubljani, NJIVE ob športnem klubu, VRTA pri hiši Cesta na Loko 26

i. t. d. se vrši za dobo 3 let v nedeljo, 16. februarja ob 13. uri. Interese ti naj se zbere pri mostu koncem Opekarske ceste

Zobni atelje v Litiji

BORIS STOKA se je otvoril v „Vili Rotar“

Sprejemne ure: dopoldne od 8.—12.; popoldne od 2.—6. Na željo tudi izven ur.

NE ZAMUDITE

vnovčih 20% KRONSKÉ BONE pri menjalnici

REICHER & TURK
LJUBLJANA Prešernova ulica 44, dokler je še noraba zanie

Ofertalna prodaja parne žage

iz konkurzne mase Antona Kajfeža se bo vršila na licu mesta v Crnem lugu, srez Delnice, dne 20. februarja 1930 ob 10. uri. Na prodaj bo:

1. Parna žaga z dvema polnojarmenikom Pini & Kay, 600 mm in 450 mm, 1 venecijanko z dvema listoma, 2 krožnima žagama, 1 čelno žago, kompletno Wolfvoo lokomobilu 45 KS, 1 železno turbino 40 KS, 1 dinamom, avtomatičnim vlačilem verig, mlinsko napravo z 1 kamnom. K žagi spada dalje brusilni stroj, stroj za sekanje žag, 3 vagončki, rezervni žagni in cirkularni listi, gonilni jermeni, tračnice ter več raznega žagarskega in ključavničarskega orodja. Cenilna vrednost znaša 250.300 Din, izklicna cena pa 2/3 cenilne vrednosti. Plača se takoj. Kupec mora kupljene predmete odstraniti do konca marca leta 1930. Ako za celoto ne bo kupca, se bodo predmeti razprodajali na drobno ta in po potrebi prihodnje dni.

2. 1 hlev, deloma zidan, deloma lesen, lesen hlev, lesena šupa, konjska oprema, vozovi in razno drugo vozarsko orodje. Cenilna vrednost znaša 21.700 Din, najmanjši ponudek pa 2/5 cenilne vrednosti.

Za ogled na licu mesta se je zgledati pri nadlogarju Juriju Jelencu na Vrščah pri Crnem lugu. Pojasnila pa daje podpisani.

DR. LUDVIK GROBELNIK,
notar v Ribnici na Dolenskem, upravnik konkurzne mase A. Kajfež

Philipsov sprejemalec

št. 2.514 Din 4.500—

Vam nudil poleg nenadkriljive, jasne reprodukcije tudi še sledeče prednosti:

Lahko in zelo ostro akordiranje, prefinjeno obliko, direkten priključek na električno mrežo na izmenične struje, enostavno in lahko manipuliranje

Uporabite za ta sprejemalec PHILIPSOV zvočnik št. 2007, Din 1450.

PHILIPS

Ustanovljeno 1852.

Teod. Korn LJUBLJANA

Poljanska c. št. 8 (prej Henrik Korn) krovec, stavbnl, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central kurjave. — Naprava strelivodov; kopalniške in klosotne naprave.

Pozor!
Ženinl in neveste!

Najoeneje Vam nudi zimnice (matrace), otomane, divane in vse tapetniške izdelke edino le

Frane Jager tapetništvo Sv. Petra nasl. 29 2412

3162

Advokata
dr. KORUN MILAN in
dr. JELENEC CELESTIN
 naznanjata,
 da sta preselila svojo pisarno v
Francišškansko ulico št. 10/I.
 (palača državne hipotekarne banke)

KOLESA

najbolj znanih svetovnih znamk

dobite za pomladansko sezono po najugodnejših cenah tudi na obroke pri tvrdki

TEHNIK JOSIP BANJAI

LJUBLJANA - Miklošičeva c.

Za ples in maškerado
Soila - čipke
 modni nakit!

Zajamčeno reparirane
parne lokomobile
 vsake velikosti, za vsako vrsto kuriva
 v najem ali v prodajo nudijo
Brüder Fischer
 DUNAJ (WIEN), III, Jacqing. 45.
 Brzojavke: Lokomobilfischer.
 Ponudbe, obiski inženjerjev brezplačno. 3197

Dečje industrijsko podjetje
 ki pogreša večšega vsestransko zmožnega in po
 :: modernih načelih delujočega ::
komercialneža ali prodaj-
neža vodjo in bilancista
 v eni osebi naj blagovoli izraziti željo do ne-
 obveznega razgovora pod značko „Komercialni
 :: vodja in bilancist“ na Upravo Jutra. :: 2216

Zmožnim zastopnikom
 kateri stalno obiskujejo špecerijske, kolonijalne in delika-
 tesne trgovine,
nudimo v soprodaojo
predmet
prvovrstne znamke
 Ponudbe pod »Izdaten postranski zaslužek« na anončno
 podjetje Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova 2, I. 3297

Žaluzije, tekstilne rolete, le-
 sene rolete iz gradena
 in samonaviljalce najceneje pri
Peter Kobal, Kranj-Slovenija
 Zahtevajte cenike in prospekte

Šivalni stroji
 „Gritzner“, „Adler“, „Kayser“
 in kotona najboljša v materijalu,
 prečnata konstrukcija, krasna o-
 prema ter po najnižjih cenah, ka-
 kor tudi pisalni stroji
„Urania“ se samo pri
JOSIP PETELINC
 Ljubljana - Tel. 2913
 Ob vodi v bližini Prešernovega spomenika
 Veščina garancija! Posk v vesenju brezplačen!

Za poznejši vstop iščemo reprezentativnega
potnika.
 Zahtevamo strokovno znanje, daljše potovanje pri podobnem
 podjetju, treznost in nepogojno zaupljivost.
 Nudimo: fixum, diete in provizijo od prometa.
 Samo gorenjim pogojem popolnoma odgovarjajoči ponudniki
 naj pošljejo ponudbe v nemškem in slovenskem jeziku.
 Prva jugoslovanska alkoholna industrijska družba
 poprej Simon Hutter Sohn, Hutter & Eisbacher, Ptuj. 2304

Ako imate veselje do ustanovitve
novе industrije
 prve te vrste v Jugoslaviji, le tedaj blagovolite javiti to pod
 značko „Nova industrija“ na upravo Jutra. Reflektira se
 samo na resne kapitala zmožne interese, vendar so raz-
 govori za njih udeležbo absolutno neobvezni. 2216

Hidravlična
oljnata stiskalnica
 z gosposko hišo, gospodarskimi poslopji,
 garažo, velikimi kletmi, hišico na vrtu, ra-
 stlinjakom, električno lučjo in silo, vodo-
 vodom, telefonom, 3 jutri zemljišča, 400
 sa nimi drevesi, v Gradcu ležeča, naprodaj.
 Ponudbe po 1 „Günstige Zahlungsbedingun-
 gen 9127“ na KIENREICH, Graz, Sack-
 strasse 4, Avstrija.

Stojala za slikarje in risarje
 Umetniške, študijske,
 in tolske barve. Deka-
 lasur, echt, Pigment
 in Relief barve za sli-
 kanje na svilo, baržun
 platno i. t. d. Pastele,
 tuše, slikarsko platno
 in čopiči vseh vrst v
 največji izbiri le pri
 tvrdki
Orient
 d. z o. z.
 Ljubljana, Dunajska 14

A. Zavrtanik
 tovarna čokolade
 v Lescah
 obvešča cenlene trgovce v Ljubljani, da ima svoje
 skladišče vseh vrst čokolade v prostorih tvrčke S. Jur-
 čič, Ljubljana, Dunajska cesta 7, kjer se lahko dobi v
 vsaki množini po en gros cenl. 3275

Oblastveno koncesijonirana
šoferska šola
 I. GABERŠČIK, bivši komisar za šoferske izpite,
 Ljubljana, Bleiweisova cesta stev. 52. 3299

1000 Din plačam
 če RIO BALZAM ne odstrani kurjih oca, bradavice, trde kože.
Kaj pišejo o Rio Balzamu?
 Uspeh na bradavcah zelo dober, piše g. Ignac Stare. Gorica vas 9,
 p. Ribnica. - roti kurjim očesom in trdi koži mi je pomagal ed no
 RIO BALZAM, zato ga vsakomur t plo priporočam, piše gospa
 V. sedel. Ljubljana, Krakovska 19.
 Loncek 10- Din (predplačilo), 18- Din po povzetju pošiljo:
R. COTIČ, LJUBLJANA VII, Kamniška 10 a 2-05

PRIJATELJ!
Zakaj so francoske linije najkrajše in
najboljše v Severno in Južno Ameriko?
 Zato, ker je francosko prista-
 nišče
 Le Havre najbližje New-
 Yorku in Ljubljani,
 ker velikanski brzoparniki
 »De France«, »Paris« itd.
 vozijo samo 5 dni čez morje,
 ker je na parnikih zabavno in
 udobno potovanje, izborna po-
 strežba, okusna domača hrana
 in »Bordea« vino brezplačno
 pri vsakem obedu.
 Najkrajša pot v Južno Ameri-
 ko pa gre preko pristanišča
 Marseille 14 do 15 dni v Argen-
 tino. —
 Cie. Gle. Transatlantique Chargeurs-Réunis, Sud-
 Atlantique, Transports-Maritimes.
 Pojasnila daje brezplačno zastopnik
IVAN KRAKER, Ljubljana
 Kolodvorska ulica 35.

Enodružinska hišica
 s pripadajočim vrtom 992 m², pri Bohinjskem jezera, pri-
 pravna za letovišče, se proda iz proste roke.
 Natančna pojasnila daje
Rozika Avšič, Boh. Bistrica 133

Zahtevajte povsod edino le pravo
**mlečno lešnikovo (Noisette-
 Santé) čokolado**
A. Zavrtanik, Lesce-Bled
 katera vsebuje vse redilne snovi 3/77
 Pazite pri nakupu na ime A. ZAVRTANIK, Lesce - Bled (Noisette - Santé),
 ker se lešnikova čokolada ponareja od raznih drugih tvornic, kojih izdelki pa mo-
 juga v kakovosti in vrednosti ne dosega. Dobi se v vseh boljših trgovinah.

PROTIV KAŠLJA PROTIV PREHLADE

Najbolje sredstvo protiv prehlade, kašlja
 kao vratobolje i astme
 Liječnici preporučaju
 SAMOPROIZVADIJAČ
KANOLD D. D.
KARLOVAC
 Odlikovan sletnom kolajnom v Kopenhagenu.
 Ovrski dobavljači Njog. Vel. Kraja Švedske to Njog. Kd
 Via. Prestolonasij. Kraja Švedske.
 OVE PO CIELOM SVIJETU ČUVENE TABLETE
DOBIVAJU SE SVAGDJE!
 TVORNICE:
 KOPENHAGEN, GÖTEBORG, WIEN, BERLIN,
 NÜRNBERG, ESSEN, MILANO, PRAG, LESZNO

Oglasi v „Jutru“ imajo
 siguren uspeh!